

**בבית הדין הצבאי המחוזי
במחוז שיפוט ח"א
בפני:**

סא"ל רונן שור - אב"ד

רס"ן בועז מיכה - שופט

סרן איגור גלפר - שופט

(ע"י ב"כ, רס"ן ניר שני)

בעניין: התובע הצבאי

נגד

(ע"י ב"כ, סרן יחיאל ציפורי)

ח/XXX רב"ט א' ק'

הכרעת דין

כללי

1. כנגד הנאשם, רב"ט א' ק', הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של הוצאת רכוש מרשות הצבא, לפי סעיף 77(א)(2) לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955. נטען, כי ביום 9.6.14 או במועד הסמוך לכך, בבח"א XXX, נטל הנאשם ממגדל השמירה שבבסיס משקפת נהיגה ניווט פסיבי דור ב' (להלן: "האמר"ל") ותיבת נשיאה לאמר"ל והוציאם מהבסיס. את האמר"ל הנאשם העביר באותו יום או בסמוך לכך לידיו של האזרח דני וובק או לאדם אחר שזהותו אינה ידועה לתביעה.

2. במהלך הדיונים בתיק התיר בית הדין לתביעה לתקן את כתב האישום, כך ששווי האמר"ל אינו ידוע ומשכך סעיף העבירה שונה, למעשה, לסעיף 77(א)(1) לחוק השיפוט הצבאי. הנאשם הכחיש את המיוחס לו בכתב האישום, על כל פרטיו.

פרשת התביעה

3. **סמל נ' א'** העידה כי שימשה כמ"כית במשמרתה הראשונה בגף הגנת קרקע (להלן – הגנ"ק) ביום 8.6.14 עד השעה 21:00, תוך ליוויה של סמל כ', אך לא הוסמכה בעבודת המוקדן הכוללת החתמה על ציוד. העדה העירה לנאשם, שהגיע למשמרתו לא מדוגם ועם שקית אוכל. לבקשתה של המוקדנית ס', שלא נכחה במקום, החתימו שתי המ"כיות את השומרים על הציוד בשעה 17:30, כאשר כל שומר חותם בצד שעות המשמרת והמגדל התואמים. כותרת הטופס - שנחתם לבסוף על-ידי ס' - אינה משקפת בהכרח את המציאות והעדה לא הבחינה בתאריך שעל-גבו, בעוד שלא שללה קיומו של טופס אחר ובו התאריך התואם. העדה שכחה למסור לנאשם אמר"ל ולהחתימו (אלא על סוללה בלבד), תוך שהאחרון הקפיד למחוק בטופס ציוד שלא הוחתם, בניגוד לשאר השומרים. העדה אישרה כי בחקירתה לא זכרה האם הנאשם עלה עם אמר"ל לעמדה, הגם שציינה כי הן שכחו למסור את המכשירים לכלל השומרים והדגישה כי לא ניתן לקחת ציוד מהמוקד שכן הוא ננעל בצאתה.

4. העדה מסרה, כי לאחר מסירת הציוד בוצע הפיזור למגדלים והנאשם הוסע למגדל XXX. בסיום שערך לאחר מכן, בשעת חשיכה, ראתה את השקית ללא האוכל, אך לא הבחינה אם האמר"ל במגדל XXX נמצא במקומו אם לאו. במגדל אחר נטלה מה שסברה כמשקפת, אך בדיעבד התברר כאמר"ל - **"אלו קופסאות לכן לא יכולתי להבחין אם מישו לוקח אמר"ל או משקפת... אם פותחים את הקופסה אני יודעת להבדיל"** (עמ' 13 לפרוטוקול ש' 21; עמ' 15 ש' 14) – והחזירה לארון, שבהעדר מקום מהווה תחליף לכספת, במוקד המאויש או נעול. העדה מסרה, כי החתמת השומרים במשמרת הבוקר המתחילה ב- 6:00 אינה באחריותה, אלא בידי המוקדנית. העדה אישרה כי העלתה השערות בחקירתה ביחס להורדת האמר"ל והאחראים להיעלמותו.

5. **סמל (מיל') ח' כ'** שימשה כמ"כית, החליפה לעתים את המוקדן בהגנ"ק בין השעות 9:00-21:00, ותיארה אף היא בעדותה את אופן ביצוע המשימה (לרבות החתמת השומרים של 18:00 על אמר"לים והורדתם מהעמדות למחרת ב- 6:00). העדה לא ידעה להכביר פרטים באשר לטופסי ההחתמה, שאינם מדויקים לשיטתה, ולא ידעה כי "XXX" כוונתו אמר"ל. בדומה לא הפגינה

בקיאות באשר לצידוד המצוי במוקד, תחילה טענה כי לא הוקצה אמר"ל ספציפי לכל מגדל ולאחר מכן לא שללה את האפשרות כי היא שוגה. בשבוע האמור ליוותה את סמל א', שהייתה מ"כית חדשה וברשותה היו מפתחות הכספת, והניחה כי נכחה עמה בעת פתיחתה. לטענתה אין **"זה משנה מי החתים"** את השומרים על הצידוד, שכן הייתה **"במרחק נגיעה"** ממנה (עמ' 99 ש' 24, עמ' 107 ש' 10-7, 25).

6. כיוון שאין זה תפקידה הרגיל של העדה, שכחו השתיים להחתים את השומרים שעלו ב- 18:00 על אמר"לים אלא על סוללות בלבד, לא התנהל שיח עם אותם שומרים בנושא והאמר"לים הועלו לעמדות במשמרת הבאה. העדה שללה את ההשערה כי סמל א' מסרה לנאשם אמר"ל בתור משקפת, שכן לא הייתה אמורה להביא לו את הפריט האחרון. הנאשם מחק בטופס את הפריטים עליהם לא חתם, כשלבדבריה **"אין הרבה שומרים שמייחסים חשיבות למה שרשום, כל אחד יודע מה הוא קיבל וגם אנחנו יודעים מה צריכים לקבל ומה הם קיבלו בעיקרון"** (עמ' 100 ש' 1-30). אמנם הנאשם הגיע בהופעה מרושלת, אך הכחישה כי הייתה מתיחות ביניהם. העדה טענה, כי רב"ט א' אמנם איחר למשמרת אך קיבל וחתם על סוללה, הגם שלא זכרה במדויק את הסיטואציה ולא שללה את האפשרות כי לא הוחתם.

7. למחרת, לאחר שנעלם האמר"ל, טען בפניה הנאשם כי החתימה אותו על אמר"ל וזו השיבה בשלילה. העדה אישרה כי מסרה במצ"ח כי הנאשם **"הוא אחרון שהוריד את האמר"ל, אני נסעתי להוריד אותו"**, הגם שלא זכרה את ההתרחשות. לדבריה, הורדת והעלאת אמר"לים – גם שלא בעיתם – היו בגדר חזון נפרץ, אולם לא ראתה את הנאשם יורד עם שני אמר"לים. העדה השתתפה בתחקיר שנערך ביחידה, אך אינה יודעת מהו האמר"ל שנעלם והאם הנאשם הזדכה על אמר"ל. העדה הכחישה כי מסרה דברים שאינם אמת, כיוון שחששה ממעורבותה שלה בפרשה; וטענה כי התרשמותה השלילית ממנה של רס"ן ס' - שלא הובאה לעדות - נובעת מ"עניינים" שביכרה שלא לפרטם.

8. **טור' (מיל') ס' א'** העידה על תפקידה כמוקדנית האחראית על חלוקת הצידוד לשומרים. לדבריה, הגישה למוקד ובו הכספת המכילה צל"ם מוגבלת, אולם הקוד ידוע לאנשים רבים בהגנ"ק וצרור המפתחות הרלוונטי אבד שבוע עובר

לאירוע. לעתים המ"כים מחליפים אותה בתפקידה. השומרים חתומים על טופס ומוסרים כפיקדון אישור כניסה לבסיס. עם זאת, העדה לא הקפידה בביצוע הנוהל ואף נהגה להתבלבל בטפסים וברישום המועדים (כך שהטופס ת/5 מתעד את התאריך 7.6.14, לרבות המשמרת של השעה 6:00 ביום למחרת, שכן היא מחתימה אך לא מזכה אותם). על הסוללות חותם כל שומר שעובר למשמרת, למעט אם הפריט נמצא בעמדה. האמר"לים מסומנים כ-XXX (לרוב בידיעת השומרים), נמסרים לקראת הערב, נותרים במגדל בלילה (בדומה למשקפות ביום) ומושבים על-ידי השומרים המסיימים ב-6:00. עם זאת, לעתים השומרים שוכחים להשיבם במועד ואזי מתבקשים המ"כים לדאוג להשבתם על-ידי המשמרת הבאה. למיטב ידיעתה המפקדים לא בדקו במגדלים את הימצאותם של האמר"לים, ובפועל ביקשו מהשומרים - האחראים לוודא כי כלל הציוד מצוי ברשותם - לעשות כן. קצין XXX הוא שנוטל אחריות בשעות הערב, מסיע את השומרים לעמדות ומלווה את המוקדנית בספירת הציוד בהגנ"ק.

9. העדה מסרה, כי ספירת הציוד בבוקרו של יום 8.6.14 הייתה תקינה. בערב נכנסה למשמרת בשעה 21:00, וקצין XXX שאמור היה ללוותה בספירה לא הגיע. לאחר שהתבקשה מהחמ"ל להביא אמר"לים למגדלים ערכה בדיקה, לפיה מצויים בכספת שלושה אמר"לים ובארון משקפות ואמר"ל נוסף, כאשר הניחה כי האמר"ל הנותר נמצא ברשותו של אחד הצוותים והדבר תקין. העדה החתימה את שלושת השומרים של השעה 22:00 על האמר"לים שהיו בכספת, מבלי להקצותם לפי מספרי המגדלים. בבוקר היא עדכנה את סמל א', שהחליפה במשמרת, כי האמר"לים טרם הושבו ולאחר מכן נודע לה מפיו כי חסר אמר"ל אחד. מבדיקתה במוקד עלה, כי בניגוד להשערתה לעיל, האמר"ל הצוותי נמצא במוקד; והחל בירור מול השומרים ממנו עלה כי בפועל היה אמר"ל במגדל XXX, בשונה משנמסר במהלך הערב. הנאשם מסר לה בשיחה, כי אחת המ"כיות החתימה אותו על אמר"ל וכי במגדל היה אמר"ל אחד בלבד. עוד טענה, כי הנאשם עלה לעמדה בבוקר עם משקפת, הגם שאין לכך תיעוד ב-4/ת.

10. לבית הדין הוגשו שני **טפסים** המעידים לכאורה על החתמת חיילים על ציוד המוגדר כצל"ם של משמרת לילה, על-ידי טורי' (מיל') א'. בטפסים לא מצוין אמר"ל אלא XXX, מוטורולה, סוללה ומשקפת בחלוקה לשלושת מגדלי

השמירה. על טופס אחד (ת/5) מצוין 7/4/14 תוך שהנאשם חתום על מגדל XXX של משמרת 00:00-10:00 ומסומן XXX על הציוד למעט סוללה; וסמל ח' חתום על המשמרת של 00:00-22:00. על טופס אחר (ת/4) מצוין 8/6/14, הנאשם חתום על מגדל XXX של משמרת 00:00-02:00 ומסומן XXX על חלק מהציוד למעט XXX וסוללה; וסמל ח. חתום כבטופס הקודם.

11. **סמל א' א'** העיד, כי שימש כמוקדן במחסן ציוד האבטחה והיה אחראי על החתמת וזיכוי החיילים והימצאות הציוד. על אמר"ל אמורים להזדכות עובר לתחילת משמרתו (בשעה 06:00, בפני טור' (מיל') א') ובמהלכה על סוללות למכשירי הקשר. במשמרת של 8.6.14 ביצע ספירה וכל הציוד היה במקומו. תחילה ציין העד, כי במשמרת הבוקר של 9.6.14 הבחין כי חסר אמר"ל בכספת, אך נוכח זכרונו הלקוי אישר את אמרתו במצ"ח לפיה נוצר מדרג בהשבת האמר"לים, כך שאלו הוחזרו בשעה מאוחרת מהנדרש ואזי הבחין בחסרונו של אמר"ל אחד. נוכח הזיכוי מולו, היה מבחין בשומר היורד עם שני אמר"לים.

12. מאמרתו של סמל א' (ת/1) עלה כי ביום 9.6.14 בשעה 07:00 נכנס למוקד והבחין כי רק אמר"ל אחד מתוך חמישה נמצאים בכספת. הוא יצר קשר עם המוקדנית שלפניו, טור' (מיל') א', שמסרה כי האמר"לים מצויים במגדלים, בניגוד להנחיה כי יש להורידם בשעה 06:00. בשעה 09:30 הזדכו השומרים על הסוללות והאמר"לים – כאשר לא נלקח מהם מראש פיקדון בדמות אישור כניסה לבסיס – ונותר מחסור באמר"ל אחד. בחיפוש שערך עם מפקדו רס"ל ח' וסרן ב', ברחבי הבסיס לא נמצא הציוד החסר.

13. **רס"ל נ' ח'**, האחראי על הציוד הלוגיסטי של גף הגנה קרקעית, מסר בעדותו כי בעקבות דיווח שקיבל מסמל א' כי אמר"ל ממגדל XXX חסר נערך במגדל ובמקומות נוספים חיפוש שהעלה חרס. הנאשם יצא לביתו ונערך בהסכמתו חיפוש בחדרו ולא בחדרם של שומרים אחרים, נוכח הפער בגרסאות, שכן הנאשם טען כי היה במגדל רק אמר"ל אחד בעוד שני השומרים האחרים מסרו לעד כי היו במקום שני אמר"לים. העד אישר כי מטופס החתימה על הציוד - ממנו נעדרת המילה אמר"ל - לא ניתן ללמוד איזה אמר"ל נלקח. מסירת האמר"ל לפנות ערב וזיכוי למחרת בשעה 06:00 נעשים כנגד תעודת חוגר, כאשר

בלילה המכשיר אינו יורד מהמגדל והזיכוי נערך במסגרת "חילוף חס" על-ידי המ"כ ולאחר בדיקתו. העד הודה בקיומם של כשלים שהובילו להעלמות האמר"ל, אך ציין כי ערך ביקורת ביום שקדם להיעלמות.

14. סרן ר' ב' העיד כי שירת כקצין הגנ"ק בבסיס והיה אחראי לפן המבצעי של משימת האבטחה. לדבריו, החיילים מתניידים בכביש באמצעות כלי-רכב, לרבות הסעת השומרים למגדלי השמירה; אולם ניתן להסתובב באזור גם ברגל. "החלפה חמה" מבוצעת על-ידי מ"כ או קצין הגנ"ק או קצין XXX בלילה. במועד האירוע שימש העד כקצין כונן, לרבות פיקוד על המ"כים וביניהם סמל א', שטרם הוסמכה לתפקיד אבטחה בבסיס, ולכן זכתה לחניכה אישית צמודה של סמל (מיל') כ'. החתמת וזיכוי הציוד לשמירה מבוצעים על-ידי המוקדנים והמ"כים במשמרות הלילה, ואף שבהעדר גורם כשיר הוא עוסק בכך, העד לא זוכר כי עשה כן במועד האירוע.

15. ביום 9.6.14 בסביבות השעה 11:30 דווח לו על היעלמות אמר"ל, והניח כי קודם נערך חיפוש על-ידי רס"ל ח'. נוכח העדר פתח יציאה ורווחיה הצרים של הגדר, לא סבר העד כי יש מקום לחפש את האמר"ל מעבר לגדר. שוטטות של אנשים בסמוך לבסיס חריגה אך אינה נדירה; וניתן להבחין ממגדל XXX, הנמצא בסמוך לשטח מבצעי פעיל, במתרחש מחוץ למחנה. מכל מקום, העד לא דווח באותה עת על תנועה חשודה באזור. לאחר בדיקות וחיפושים בהם נטל העד חלק, התברר – לפי רישום על-גבי הקופסאות – כי האמר"ל החסר שיך למגדל XXX, הגם שבחקירה הנגדית ציין כי אינו זוכר אם המדובר באמר"ל XXX או באמר"ל "יירוט" (בעקבות דבריו, חידדה התביעה כי אינה מתייחסת לרישום שעל הקופסא אלא למספר הסידורי של האמר"ל לפי ת/22). העד סבר כי מי מהשומרים שכח את האמר"ל בחדרו ומשכך התבקש לערוך חיפוש בחדריהם, אך בשיחת טלפון עמו שלל הנאשם כי הוריד את האמר"ל הנעלם וחיפוש בחדרו העלה חרס. תחילה ביקש העד מהנאשם "להמתין לראות אם הוא צריך לחזור" (עמ' 119 ש' 7-36), אך לאחר מכן הורה לנאשם לשוב לבסיס. העד מסר, כי ממרחק הזמן אינו זוכר כדבעי את כלל אירועי היום. עוד הוסיף, כי בעקבות האירוע והחמרה של מפקד הטייסת, לא נעשה שימוש באמר"לים ביחידה.

16. ממידע שהוצג לבית הדין עולה, כי גורמים שונים בבסיס - מפקדת הגף רס"ן ס', סרן ב', רס"ל ח' וטור' (מיל') א' - התרשלו בכל הנוגע לטיפול בציוד המיועד

לשמירה בכלל וביחס לנוהלי החתימה על ציוד בפרט והועמדו לדין משמעתי (3/ס).

17. **טופס דיווח ומעקב אחר אפסניה חסרה** (ת/22), עליו חתום סא"ל א' א' מפקד טייסת מנהלה בבח"א XXX, מאשר את אובדנו של הציוד נשוא כתב האישום, בשווי של כ- 9,000 ₪. עם זאת, לאור בקשת התביעה כתב האישום תוקן ביום 31.12.15 ואין מחלוקת כיום כי שווי הציוד שאבד אינו ידוע. אך נוסף, כי סא"ל א' העיד כי נוכח סמכותו כאחראי על תחום האפסניה הכריז על האובדן ואישר את חתימתו על הטופס, לאור הנתונים שהוצגו בפניו על-ידי מ"ע נשקיה. לדבריו, אין ראיה כי המכשיר לא היה תקין או בר שימוש. למיטב ידיעתו, משתמשים באמר"ל מספר שנים והמכשיר שאבד היה בעמדת שמירה.

18. לבית הדין הוגשה **רשימת השמירה** של השבוע נשוא כתב האישום (ס/4), ממנה עולה כי במגדל XXX שמרו בסדר עוקב הנאשם, סמל ח' ורב"ט פ'; ואילו רב"ט פ' שמר במקביל לנאשם במגדל XXX. הצדדים הסכימו, כי הנאשם שמר ביום 8.6.14 בין השעות 6:00-10:00 ו- 18:00-22:00 וביום 9.6.14 בין השעות 6:00-10:00.

19. **סמל מ' ט'** העיד, כי ביום 8.6.14 חתם בהגנ"ק על הציוד, לרבות אמר"ל, הוסע לעמדה והחליף בשעה 22:00 את הנאשם, שירד מהמגדל עם ציודו. העד אישר, כי בטופס לא חותמים על אמר"ל. במהלך המשמרת ביקרו המ"כ ס', שהסביר על השימוש באמר"ל. לאחר מכן, הבחין העד באמר"ל נוסף שהונח מאחורי דלת המגדל החשוך ולא הזיזו ממיקומו. העד מסר, כי האמר"ל עליו חתם מוקם ליד הכיסא ולא זכר שהיה צמוד לפינה. בסיום המשמרת ולפי ההנחיה הותיר את האמר"ל עליו חתם לשומר הבא אחריו (סמל פ'), ולא סבר כי נדרש לדווח כי במגדל נותרו שני אמר"לים. קצין XXX שאספו לא עלה עמו לעמדה; והעד לא הכיר את נוהל "החילוף החס" ולא זכר כי התבצע במשמרתו. למחרת בשעה 10:00 החליף שוב את הנאשם במגדל ולא הבחין כי נשא עמו אמר"ל. לאחר שהתבקש באמצעות הקשר לבדוק לא מצא אמר"ל במקום ואף חיפוש שנערך על-ידי צוות ההגנ"ק לא העלה דבר. העד אישר כי פנה לסיוע ת"ש שלא קיבלו ושלל לחלוטין, כי חשב על האפשרות לגניבת האמר"ל.

20. מאמרתו של **סמ"ר ס' ג'** שהוגשה בהסכמה (ת/23) עולה, כי בסיור שערך ביום 8.6.14 לאחר השעה 22:30, לא הבחין בשומר במגדל XXX ומשך עלה למקום. אזי התברר, כי בשל העובדה שהעד שכח לחתום על אמר"ל "יירוט" (של צוות א') הוקצה המכשיר בטעות לחייל ששהה במגדל. העד לא הבחין באותה עת באמר"ל נוסף במקום.

21. **רב"ט ג' פ'** העיד, כי שמר בשבוע השמירות הראשון שלו בין השעות 14:00-18:00 ו-06:00-02:00, חתם בהגנ"ק על סוללה למכשיר הקשר והוסע למגדל שם התחלף עם הנאשם. במשמרת היום לא היה אמר"ל בעמדה. במשמרת הלילה האיר בעמדה החשוכה והבחין בצידו השמאלי של המגדל בקופסה קטנה ובה אמר"ל. תחילה טען שזו הפעם הראשונה בה הבחין באמר"ל, אך לאחר מכן אישר כי כיום אינו זוכר פרטים מסוימים; ובמצ"ח, אז דייק בדבריו, מסר שראה אמר"ל כבר במשמרת של יום חמישי בערב. טרם סיום המשמרת, בעת שהאיר השחר, סגר את דלת המגדל והבחין **"בעוד קופסה כזאת"**, **"הקופסה הייתה דומה, אבל היה כיתוב שונה על הקופסה עצמה"** (עמ' 26); והבהיר כי על האמר"ל השני נכתב "XXX" ועל הראשון "XXX". העד הדגיש, כי כאשר הדלת פתוחה לא ניתן להבחין באמר"ל שהונח מאחוריה. העד פתח במועדים שונים את שתי הקופסאות, השתמש באמר"לים - כאשר בשני היו נקודות ו"**נראה כאילו שבור**" - והחזירם למקומם המקורי מבלי שהחליף ביניהם (הגם שלא שלל כי התבלבל בהבחנה בין מידת תפקודם של המכשירים) וללא שהזדכה עליהם.

22. העד אמנם לא חתם על משקפת או אמר"ל אך לא ראה חריג בהימצאותן, שכן עובר לשבוע השמירות נאמר לו **"שיכול להיות שיהיו לי משקפת יום ואחת ללילה"**. בד בבד התפלא על קיומן דווקא בסיום השבוע והצטער כי לא דיווח על כך. העד לא ידע על נוהל "החלפה חמה" ולא זכר כי התקיים.

23. בסיום משמרת הבוקר ביקש מאחר להזדכות על הסוללה כיוון שרצה לצאת לביתו, אך לבסוף הונחה להישאר בבסיס ולאחר מכן השתתף בתחקירים שנערכו על אובדן האמר"ל. העד אמנם התלהב מהימצאותו של אמר"ל בעמדה

וציין כי ירד מהעמדה עם שקית שקופה ובה קסדה, אך הכחיש כי היה לו יד בהיעלמותו. העד אישר כי חשד בקצין XXX שהסיעו לעמדה ולא ידע את זהותו, כיוון שבזמנו לא שב לבסיס לאחר האירוע, הגם שלמיטב זכרונו באותו יום לא עלה קצין XXX לעמדה.

24. מתרשים שערך רב"ט פ' (ת/3) עולה, כי הכיסא במגדל ממוקם כשפניו לגדר הבסיס ובניצב לדלת. אמר"ל ה-XXX - לכאורה האמר"ל הגנוב - היה ממוקם בצד השמאלי בעת הכניסה למגדל; ואילו האמר"ל הנוסף - אמר"ל ה-XXX - מוקם בצד הימני מאחורי דלת הכניסה הנפתחת ימינה. מתרשים שערך סמל ח' (ת/2) עולה מידע דומה.

25. **רב"ט א' פ'** שמר במגדל מקביל בשעות המשמרת של הנאשם, והעיד כי לא הייתה עקביות בהימצאות אמר"לים בעמדות ואלו נעדרו ברובו של שבוע השמירות. האמר"ל אמר להינשא עם רצועה, אך לא תמיד היא ישנה. העד הטעים, כי אינו זוכר כל פרט בהתרחשויות. לדבריו, הגיע למשמרת הערב של 8.6.14 ושהה שם כ-20 דקות. העד אישר שציין באמרתו ביחס לנאשם **"בתחילת השבוע, כשעלינו לשמירה, הוא שאל מה זה ומה עושים עם זה. שאלנו את הקצין כי לא ידענו מה זה"**. העד חידד, כי השיחה בוצעה על רקע העובדה שנמסר להם שיהיו אמר"לים במגדלים וכי עליהם **"לשים לב שלא שכחנו אותם"** (עמ' 54) וציין כי **"היה מעניין פשוט, לשאול מה זה ואמרו לנו שיהיה משהו כזה במגדל. היה מעניין לשאול מה זה באותו יום פשוט היה אמר"ל"** (עמ' 50). העד מסר כי למיטב זכרונו השיחה התנהלה במשמרת הערב של יום ראשון, כאשר ישבו על ספסל (אך לא ציין באופן מפורש אם השיחה התנהלה לאחר קבלת הציוד או לפניו), וכי לאחר מכן הקצין התלווה להסעת שלושת השומרים למגדלים. העד לא שלל כי השומר השלישי איחר, אולם עמד על דעתו כי השיחה התנהלה עובר למשמרת הערב של יום ראשון.

26. העד אישר, כי במצ"ח ציין **"כעיקרון כשחותמים על אמר"ל כל המגדלים אמורים לחתום"**, אולם הדגיש כי לא קיבל במהלך המשמרת ולא חתם על אמר"ל; ואינו יודע אם הנאשם חתם על אמר"ל או קיבל לידיו את המכשיר (**"אני לא הסתכלתי לכיוון שלו, לא ראיתי אם היה לו אמר"ל או לא אמר"ל"**).

ציוד לא ציוד – עמ' 55). במשמרת הערב לא הובא אמר"ל למגדל. העד עלה הן למשמרת הערב והן למשמרת הבוקר למחרת עם סוללה למכשיר הקשר, כאשר נוצר מדרג בביצוע החילוף בין המגדלים. העד לא זכר את מהות הציוד שהיה ברשות הנאשם במשמרת הבוקר, וכדבריו **"לא אכפת לי מה הוא מחזיק"** (עמ' 57). באותה עת היה אמר"ל בעמדתו והזדכה עליו כפי שהתבקש בסיום המשמרת.

27. מאמרתו של **רב"ט א' א' א'** שהוגשה בהסכמה (2/ס) עלה, כי שמר במקביל לנאשם במגדל 51 (המרוחק ממגדל XXX) והגיע באיחור למשמרת, כך שלא חתם על ציוד. לדבריו, לא היה אמר"ל במגדל. יום קודם לכן, הובא אמר"ל למגדל מההגנ"ק והעד הותירו במקום בסיום המשמרת.

28. מאמרתו של **סמל ד' ו'** שהוגשה בהסכמה (24/ת) עולה, כי חתם על אמר"ל במשמרת במוצאי שבת והותירו בעמדה, לאחר שהבין כי המ"כ – שהביאו למגדל והחזירו ממנו – חתם על האמר"ל.

29. **סגן ע' ב' ב', קצין החקירות של מצ"ח יואב**, העיד כי כלל השומרים והחיילים הרלוונטיים נחקרו באירוע. לדבריו, תועדו פעולות החקירה ובדיקות ביחס לחשודים אחרים (ראו גם 1/ס) שהעלו חרס, הגם שלא נבדקו מכשירי הטלפון הסלולארי ומצבם הכלכלי של שאר השומרים והמפקדים. אמנם נבחנו מספר כיווני חקירה סבירים, אך הנאשם שימש כחשוד מרכזי (**"בגרסאות שמסר הכיוונים בחומר הראיות הצביע על כיוון אחד"** – עמ' 75). העד חקר את הנאשם, שהעיד באופן רגוע ונינוח **"לא כמצופה ממנו לאור הסיטואציה"** (עמ' 63); והרבה להשיב **"אני אוכיח שאני לא אשם"** (עמ' 64, 75), בד בבד לסתירות ותשובות סתומות כמו גם העדר הצבעה על כיוון מסוים. יצוין, כי לא הועלו טענות ביחס לתוכן האמרות. באותה עת סברו גורמי החקירה, כי קצין ההגנ"ק, סרן ב', הוא קצין "XXX"; והעד לא היה מודע לחשד שהפנה רב"ט פ'. כלפי קצין XXX. הנאשם מצידו לא מסר תאור של הקצין ששיער כי ידו במעל (**"לא יודע אולי זה קצין"** – עמ' 79). העד לא ראה פסול בהשתתפות החשודים בתחקיר לאחר שכבר נלקחה מהם גרסה ראשונית.

30. העד מסר, כי בדיקה סמוך למגדל השמירה, המצוי בסמוך לגדר המקיפה וסביבו צמחייה נמוכה, לא העלתה דבר. נוכח המרחק הממשי בין המגדל למגורי החיילים, אין זה סביר כי הנאשם ירד מהמגדל באמצע המשמרת; ולא התקבל דיווח כי הנאשם צעד בכביש. בנוסף, איש מהעדים לא ציין במפורש כי הנאשם ירד עם אמר"ל (אחד או שניים) בסיום משמרת הבוקר.

31. **מפלט שיחות** ממכשיר הטלפון הנייד של הנאשם (ת/19, ת/21) עלו התכתבות עם מר דני וובק בליל האירוע ושיחה עמו למחרת, כמו גם חיפושים באינטרנט ביחס לאמר"ל ושיחות שערך עם אחיו וגורמים בבסיס.

32. לבית הדין הוגשה בהסכמה **חוות-דעת מומחה** של מר אבי קמר, יועץ טכני בתחום התקשורת, אשר מספק שירותי ייעוץ והנדסה לחברת פלאפון (ת/26). לא הייתה מחלוקת באשר לניסיונו המקצועי של המומחה, בסיס הנתונים עליו נסמך, ממצאיו ומסקנותיו (עמ' 125 לפרוט'). לפי חוות הדעת, בהתאם לאיכוונים שנעשו למספרי הטלפון הנייד של הנאשם ושל וובק ביום האירוע, לא ניתן לקבוע כי השניים שהו באותו תא שטח בשעה 13:00. עם זאת, השניים שהו באותו תא שטח – ואף ייתכן כי שהו האחד בסמיכות לשני – בשעה 14:30 לערך. בנוסף, הנאשם לא שהה באזור החוף בבת-ים ביום האירוע.

גרסת הנאשם

33. ניתן לחלק את גרסתו של הנאשם לשתי חטיבות: הראשונה, הגרסה המצומצמת שמסר במצ"ח; והשנייה, הגרסה המרחיבה שמסר בבית הדין.

א. הגרסה במצ"ח

34. **אמרתו הראשונה** של הנאשם נגבתה עוד ביום 9.6.14 בשעה 18:55 (ת/6). לאחר תשאול בעל-פה, מסר הנאשם כי ביום ראשון בשעה 17:30 לערך חתם בהגנ"ק על אמר"ל XXX מול אחת מ-2 המ"כיות שהיו במקום, שמר מ-18:00-22:00 והותיר את האמר"ל בעמדה ליד הדלת. למחרת שמר בין השעות 10:00-06:00. במהלך משמרת הבוקר התבקש לבדוק הימצאותו של המכשיר, הבחין בו והשיב בחיוב תוך שמסר כי ישיבו להגנ"ק. הנאשם סיים את המשמרת, ביצע חילוף

בתחתית המגדל והזדככה בהגנ"ק על האמר"ל עליו חתם, כמו גם על סוללה, תוך שאת המשקפת עליה חתם הותיר בעמדה. לאחר מכן יצא לביתו עם תיק גב לכיוון הש.ג. ומשם נסע בטרמפ עם אזרח שנהג ברכב צבאי עד לצומת תל נוף.

35. הנאשם הכחיש כי בעמדה היו באחת מן המשמרות שני אמר"לים (כאשר במועד החקירה כבר ידע כי השומרים לפניו מסרו על קיומם), כי הוא יודע על מקום הימצאו של אמר"ל נוסף או את שוויו וכל קשר להיעלמותו. כן שלל קיומם של קשיים כלכליים. החקירה הופסקה בשעה 20:52 לשם השתתפותו של הנאשם בתחקיר שנערך ביחידה. הנאשם נעצר (ת/16) והביע הסכמה לחיפוש במכשיר הטלפון הסלולארי (ת/19).

36. למחרת נחקר הנאשם **בשנית** לאחר שנועץ בסנגורית צבאית (ת/7, ת/10, ת/13). הנאשם שב על גרסתו כי הוחתם על אמר"ל וסוללה מול שתי מ"כיות, כי שכח את האמר"ל במגדל בעת שירד מהשמירה בשעה 22:00 וכי לא הבחין בקיומו של אמר"ל נוסף בעמדה.

37. **באמרה שלישית** שמסר הנאשם ביום 2.7.14 (ת/8, ת/11-12) הכחיש הנאשם כי התכתב עם מאן דהוא בתוכנות שונות וסיפר כי ברשותו אמר"ל. הוא אישר כי צילם עצמו יחד עם אמר"ל במהלך שמירת הערב "**כי זה נראה מגניב**", אך הכחיש כי שלח את התמונה. בסיום השמירה ירד ונכנס לרכב כשסמל ח. יצא ממנו, בהגנ"ק השיב את הסוללה מבלי שחתם אך קיבל את החוגר והלך לחדרו כ-10-15 דקות. הנאשם טען כי ב- ת/4 חלה טעות בה הוחתם על ציוד לשעות 00:00-02:00, וב-ת/5 חלה טעות שכן חתם מול שתי מ"כיות על האמר"ל; הגם שאישר את חתימותיו על שני הטפסים בעת לקיחת הציוד. לטענתו, ישן במהלך הלילה ("**ישנתי נרדמתי הייתי מת**", "**ישנתי רצוף בשעות האלו**") והכחיש כי בדק עלותו של אמר"ל או כי מסר את מכשיר הטלפון הנייד המקודד לאחר.

38. בשמירת הבוקר ביום 9.6.14 חתם על סוללה ומשקפת והחליף בשמירה את רב"ט פ', שירד עם נשק ושקית שקופה שלא הבחין בתוכנה. הנאשם לא הבחין באמר"ל – שהיה מונח ליד הדלת הפתוחה מאחורי הכיסא עליו ישב כל השמירה - בשל חוסר תשומת לב שנבע מעייפותו. לדבריו, אף אחד לא עלה לעמדת

השמירה באותה עת. בעת שירד מהמגדל הותיר את המשקפת, נטל עמו את האמר"ל עליו הזדכה מול סרן ב'. וחייל נוסף והלך לחדרו. לאחר מכן הזדכה על ציוד נוסף, קיבל אישור ממפקדו ויצא לביתו עם תיק קטן.

39. לפני שירד מהאוטובוס בצומת חולון יצר עמו סרן ב' קשר בטלפון והורה לו לשוב בשל אובדן אמר"ל מהמגדל בו שהה, ולכן שב מייד לבסיס שם התקיים תחקיר בהשתתפות החיילים ששהו במגדל והנוכחים בהגנ"ק. הנאשם הכחיש כי שהה בבת-ים באותו יום או כי השתמש באוטובוס אחר מלבד זה המוביל בין הבסיס לצומת חולון. הנאשם אישר כי היה בחודש יוני ביתרת חובה בת כ-2,000 ₪ שכוסתה באמצעות משכורתו הצבאית ואינו נדרש למכור אמר"ל לשם כך. הנאשם הדגיש כי **"תמיד אני אומר את האמת"**.

40. עם זאת, בהמשך החקירה הודה כי לאחר שיחתו עם סרן ב' מחק התכתבות (לרבות תמונה) ביחס לאמר"ל – ממנה ברור לטענתו כי לא התכוון לגנוב את האמר"ל שכן דינו כנשק – מתוך חשש **"שיתנפלו עלי ויגידו סתם שזה אני"**, והוסיף כי לא ידע שהנושא יגיע לחקירת מצ"ח. וובק, בן-זוגה לשעבר של אמו, **"שרוט על הדברים האלה של הצבא"** ושיחתם בנושא הייתה **"בצחוק"**, והכחיש כי שוחח עמו שוב בנושא. ביחס לשינוי גרסתו באשר לשליחת התמונה, טען כי נזכר בכך במהלך החקירה. כשעומת עם היסטוריית הגלישה באינטרנט ממכשירו הנייד טען כי הדבר נבע מ**"סתם סקרנות"** ובמקביל כי אינו זוכר את החיפוש בשל שעת הלילה המאוחרת בה בוצע ובה הוא רגיל לישון. לאחר שהוצגו לו פלטי איכון סלולארי למכשירו הנייד הודה כי לאחר שהמתין לתשובה מסרן ב' אם עליו לשוב לבסיס, אכן נסע לבת-ים באותו יום, תוך שטען כי **"בגלל ששיקרתי לו שיקרתי גם לך"**. בבת-ים שוחח עם אדם שמכיר מהעבודה אך אינו יודע את שמו ומשם נסע חזרה לצומת חולון, אך לא ידע להסביר כיצד גרסתו מתיישבת עם האיכון.

41. **באמרתו הרביעית** והאחרונה שנמסרה ביום 23.3.15 (ת/9) מסר הנאשם כי אינו זוכר פרטים ביחס ליום האירוע. עם זאת, טען כי היה בדרכו לעבודה וחזר לאחר שהקצין יצר עמו קשר. הנאשם לא זכר ששוחח עם וובק באותו יום, שלל את האפשרות כי נפגש עמו או עם אחר ולא ידע להסביר את תוצאות האיכון.

הסלולארי. כן טען בשונה מאמרתו הקודמת, כי אינו זוכר שנפגש עם מישהו אחר וטען כי **"סתם ראיתי משהו"**.

ב. העדות בבית הדין

42. במסגרת **פרשת ההגנה** העיד הנאשם, כי העלייה למשמרת הערב כוללת הגעה להגנ"ק בשעה 17:15 על-מנת לעבור תדריך, החתמה וקבלת ציוד, ופיזורם של השומרים במגדלים (תחילה במגדל XXX), ולבסוף החזרתם להגנ"ק של השומרים שסיימו את המשמרת. הנאשם מסר תחילה כי קצין XXX נכח ברכב והיה אחראי על הפיזור, אך בשלב מאוחר יותר ציין כי מ"כית נסעה עמם. המגדל, שדלתו וחלונותיו שקופים, מרוחק מההגנ"ק והדרך למקום עוברת בשטח מבצעי אליו הכניסה מוגבלת. מהכביש הפנימי ניתן להבחין בהימצאותו של שומר במגדל, שאמור לעמוד רוב הזמן, גם כאשר הוא יושב על הכיסא הגבוה. בסיום המשמרת, בעת ההזדכות על הציוד מוחזרת לו התעודה אך אינו חותם על טפסים.

43. בשבוע השמירות לא היו בתחילה אמר"לים, אך במהלכו ראה יחד עם רב"ט פ' וחייל נוסף קצין עם קופסה, אשר לשאלתם סיפר כי המדובר באמר"ל והסביר את מטרתו. הנאשם טען, כי רב"ט פ' טעה כאשר העיד כי השיחה התקיימה עובר לעלייתו למשמרת הערב ביום ראשון – כאשר נמסר להם כי ייתכן שיהיו אמר"לים בשמירה – שכן **"שקיבלתי את האמרל כבר ידעתי מזה והייתי יודע שקיבלתי הסבר לפני כן, לא באותו היום"** (עמ' 131 ש' 6-7). עם זאת, במהלך החקירה הנגדית אישר כי השיחה עם הקצין התנהלה במקום החתמת הציוד ואיסוף השומרים בהגנ"ק עובר לעלייתו למשמרת ערב, כאשר לטענתו האמר"ל שימש את הקצין לסיור לילי, אך מסר גרסה מבולבלת לגבי זהותו (עמ' 143-144). הנאשם יצא לעבודה ביום חמישי ושב במוצ"ש, תוך שעלה לשמירת בוקר ביום ראשון, אליה מתייחס ת/5, אזי חתם על סוללה.

44. בעלייה של משמרת הערב ביום ראשון, בה נכח עם רב"ט פ', רב הנאשם עם שתי המ"כיות בהגנ"ק נוכח הופעתו המרושלת. לטענתו, אף אחת מהמ"כיות לא מסרה לו פיזית את האמר"ל אלא הן הניחוהו על השולחן במהלך הריב. בטופס

ת/4 לא הבחין כי כתוב אמר"ל וחתם על קבלת סוללה וXXX לא מול המ"כיות, תוך שלהבנתו המדובר באמר"ל לאור הסברו של הקצין בדבר ייעודו של המכשיר, ובנוסף סימן מחיקה על הציוד שלא קיבל. הנאשם הסביר כי בשל הריב התעקש על הסימון האמור, אך משעומת עם העובדה כי המחיקה מופיעה גם על ת/5 – שלשיטתו קדם לאותה משמרת – טען כי גם לפני כן רב עם המ"כיות בשל הופעתו המרושלת, כאשר **"בעבר לא הסתכלתי על מה אני חותם"** (עמ' 131 ש' 19). יצוין, כי בחקירה הנגדית טען כי **"לא חשבתי על זה שאני לוקח אחריות וצריך להחזיר את זה"** (עמ' 155 ש' 9-8; בניגוד לדברים שכתב לוובק זמן קצר לאחר מכן, כעולה מ- ת/19). ביחס למקום החתימה – בשעות של משמרת אחרת – ציין כי לא שם לב לכך וראה כי המדובר בציוד של משמרת ערב, כלומר **"ראיתי XXX והXXX זה רק מקבלים בשמירת ערב...ראיתי XXX זה מה שאני אמור לקבל לשמירת ערב וחתמתי ליד זה"** (עמ' 131 ש' 25-27). לדבריו, רב"ט פ' שהה בסמוך אליו בעת ההחתמה, והוא עצמו נשא את האמר"ל על כתפו ולא הסתירו. לאחר מספר דקות נסעו עם רכב ובו נהג וסמל א' לעמדות.

45. במגדל XXX הניח את האמר"ל בסמוך לכיסא מצד שמאל (ראו גם ת/27) והותירו לשומר הבא שכן ידע כי עליו להשאיר לו את הציוד; ובד בבד טען כי אינו יודע אם המחליף נדרש לבוא עם אמר"ל. מנגד, בחקירה הנגדית מסר, כי לא קיבל תדריך ביחס למקום הימצאו של האמר"ל ואך סבר כי אינו מחויב להשיבו. הנאשם לא ראה כי סמל ח' עלה עם אמר"ל ומסר כי ייתכן שלא שם לב לכך. הגם שסמל ח' טען שלא ראה תחילה את האמר"ל וזה הונח מאחור, עמד הנאשם על גרסתו כי הותירו ליד הכיסא וניתן היה להבחין בו בנקל.

46. במשמרת הערב צילם עצמו עם האמר"ל ושלח את התמונות לוובק, בן זוגה לשעבר של אמו, אף שלא סבר שיהיה לו עניין במכשיר. במהלך התכתבותם, הבין הנאשם כי וובק סבור שהמדובר בציוד ישן שאינו בשימוש ושאלו אם יוכל להביאו, אולם הנאשם מסר לו כי הוא חתום על האמר"ל כעל נשק **"ואין מצב שאביא את זה"** (עמ' 133 ש' 20, עמ' 149). לטענתו, לאחר סיום המשמרת התעורר בלילה בשל רעש ונוכח סקרנותו נכנס לאינטרנט לבדוק את מחירו של אמר"ל שכן רצה לקנות מתנה לוובק, אך בשל המחיר היקר לא המשיך בחיפוש; בנוסף קרא על המכשיר בוויקיפדיה. הנאשם טען כי לא ביצע חיפוש מעמיק,

הגם שכעולה מ-19/ת ביצע חיפושים במשך קרוב לשעה. הנאשם עומת עם הפער בין המידע המפורט שמסר לוובק לבין ההסבר הקצר שקיבל לכאורה מהקצין ותלה זאת, בין היתר, בהיסקים שערך נוכח מיקום האמר"ל וסרטים שראה בעבר. הנאשם סתר את גרסתו במצ"ח לפיה לא ידע מלכתחילה כי המדובר בציווד לחימה וטען כי ביקש להרחיק עצמו מהאמר"ל (**"רציתי שיחשבו שאני לא יודע מה זה...לא רציתי שיחשבו שהדבר הזה חשוב לי...רציתי להראות שבדבר הזה אני לא מבין מזה"** – עמ' 145).

47. למחרת בבוקר, בעת שהגיע למגדל ויצא מהרכב, רב"ט פ' כבר ירד מהמגדל עם שקית שקופה ובה ציווד שלא הבחין בפרטיו. הקצין עמד מחוץ לרכב אך הנאשם לא זכר אם הקצין עלה למגדל ולאחר מכן שיער כי ייתכן שעשה זאת מבלי שהנאשם ישית ליבו לכך (ראו גם עמ' 158). הנאשם עלה למגדל עם שקית ולא הבחין תחילה באמר"ל שכן סידר את חפציו. לאחר כ-20 דקות נזכר בו, הסתכל מסביב וראה את אמר"ל XXX עליו חתם יום קודם. הנאשם אישר את מיקום האמר"ל כפי שמופיע בשרטוטים ת/2-3 וציין כי היה מונח משמאל לכיסא אך מאחורי הדלת, בשונה מהמקום בו הותירו אמש. הנאשם התבקש במכשיר הקשר להוריד עמו את האמר"ל. הנאשם הוחזר עם נהג וסמל כ', והזדכה בהגנ"ק מול סרן ב' וסמל א', כאשר במקום נכחו חיילים שהזדכו על ציווד, ולאחר מכן הזדכה על הנשק בנשקיה והתארגן ליציאה. ככלל, לאחר שבוע שמירות מקבלים "אפטר", בו תכנן לעבוד, אך מפקדו ביקש כי תחילה יעבור אצלו, ומשם הלך רגלית עם תיק ובו הלבשה תחתונה לכיוון הטרמפיאדה בש.ג. ומצומת תל נוף נסע באוטובוס.

48. במהלך הנסיעה קיבל שיחות בהן נשאל אם ראה אמר"ל במגדל, השיב כי הזדכה ומסר כי לא הבחין באמר"ל נוסף. בניגוד לעדותו של סרן ב' ולאמרותיו שלו במצ"ח, טען הנאשם כי סרן ב' מסר לו כי היו בעמדה שני אמר"לים והוסיף כי קיבל את המידע אף משיחות טלפון קודמות עם חיילים. הגם שהתבקש להמתין שכן ייתכן כי ייאלץ לשוב ליחידה, המשיך הנאשם לבת-ים על-מנת להגיע לעבודה, שכן לא סבר שיצטרך לשוב לבסיס (**"חשבתי שהכל בסדר"** – עמ' 147 ש' 14-15, אף שהתקשרו אליו מהבסיס בתדירות גבוהה – ת/21) והגיע לשם בסביבות השעה 14:00-13:30.

49. בבת-ים ירד ברחוב המרוחק מביתו ועבר ברחוב בו מתגורר וובק. יצוין, כי הנאשם טען שלא זכר בחקירה את שמות הרחובות בהם עבר, חרף מגוריו מזה כעשור בעיר ושימושו התדיר בתחבורה הציבורית, ואף שהוצגה לו מפת אתרים של איכון סלולארי ובה שמות הרחובות. הנאשם לא ידע שוובק נמצא בבית אדך משראה את רכבו עלה לראותו. לטענתו, היה לו זמן לביקור שכן תכנן לנסוע למקום העבודה עם אופניו המצויים בביתו בקרבת מקום. לבקשת וובק, טייל עם כלבו ואז התבקש בטלפון לשוב לבסיס לצורך חקירת היעלמות האמר"ל. הנאשם התקשה להסביר מדוע מסר בשיחת טלפון לאחיו, בשעה 14:55, כי הוא מצוי בביתו או בדרכו לשם, כאשר באותה עת היה לכאורה בדרכו לבסיס, ואזי שיער כי הדבר נאמר בשיחה מוקדמת ביניהם באותו היום. בעת חזרתו לבסיס, ולאחר שכבר נודע לו שעשויה להיפתח חקירה, תכנן להסתיר פרטים ביחס לאירוע ומחק את ההתכתבות עם וובק, מתוך סברה כי האצבע המאשימה תופנה כלפיו. על רקע מערכת היחסים עם וובק, נמנע הנאשם מלשתפו בחשדות כלפיו בכדי לא לאכזבו (הגם ששוחח עמו בעת ששב ליחידה), עד שנקרא לחקירה בה הוצגה לו ההתכתבות שנמחקה בדבר התעניינותו באמר"ל. באותו הקשר, דחה הנאשם את הצעת וובק למסור עדות.

50. הנאשם תיאר, כי בהיותו קטין נעצר בחשד לביצוע שוד, ואף ששוחרר למחרת בעקבות מסדר זיהוי חש חוסר אמון במשטרה שהתמקדה בו לכאורה. תחושה דומה שררה בחקירה הנוכחית, לפיה **"רוצים לשים עלי תיק"** ולא מנסים לבדוק אחרים (עמ' 137 ש' 24-25), הגם שמספר חיילים נחקרו ואף הוא טען בשלב מסוים **"חשבתני שממשיכים בחקירה וימצאו את האמת, שבאים נוספים להיחקר"** (עמ' 148 ש' 18); וחרף העובדה כי נועץ בסנגורית צבאית כבר ביומה השני של החקירה. במהלך החקירה, במסגרתה היה לחוץ ולא אדיש ורגוע, סבר כי החשודים בהיעלמות האמר"ל הם השומרים שלאחריו – שטענו כי הבחינו בשני אמר"לים במגדל – או הקצין שהסיעם למשמרת ועולה למגדל (הגם שהדבר מתרחש רק **"לפעמים"**, עמ' 139 ש' 1-2; ראו גם עמ' 158 ש' 20-23), שאת זהותו לא ידע. כן שיער כי האמר"ל עשוי היה להיעלם ביחידה.

51. הנאשם מסר מספר הסברים ביחס לפרטים שהעלים או שיקר במהלך חקירותיו השונות, שבבסיסם הבנתו המלאה כי המדובר במידע שיעצים את החשד כלפיו וכן התאמת גרסאותיו (**"אם אלו הדברים שאגיד יחשדו בי יותר ויותר"**, **"לא**

רציתי שידעו שאני אדם שאכפת לו בכלל מהאמר"ל", "לא רציתי שידעו ששיקרתי", "לא רציתי שיותר ויותר יחשדו בי...חשבתי שמצאו את האמת ואז עוד הפעם קראו לי" – עמ' 140-139, 147, 150). בנוסף, טען כי לא רצה לערב את וובק בפרשה, חרף העובדה כי בעת חקירתו האחרונה – בה המשיך לשקר ביחס לעצם הפגישה עמו – כבר ידע שוובק זומן למסור עדות ולכאורה יכול היה האחרון לסייע לו בגרסתו. גם בתשובתו לאישום לא טען שנפגש עם וובק בתואנה כי סבר שמדובר בהליך הקשור לחקירה. עם זאת, בבית הדין ידע למסור עדות מפורטת שכן המדובר באירוע **"דרמטי"**, אותו שחזר בראשו פעמים רבות והתכוון בעזרת סנגוריו לדיון כך שהוא **"רואה את התמונה טוב יותר"** לאחר ששמע את כל העדים (עמ' 140, 143).

52. הנאשם שב וטען כי שיקר בחקירותיו במצ"ח (לדוגמה, עמ' 153 ש' 14) והסתיר פרטים שיכולים למקד בו את החשד להיעלמות האמר"ל שכן חש כי **"רוצים להפיל עלי תיק"**, אולם לשיטתו אמירת האמת בבית הדין תסייע לו. גם בחקירתו האחרונה במצ"ח שיק, כאשר טען שאינו זוכר דבר ואף מסר **"לא רציתי להגיד עוד דברים שיחשדו"** וכי **"אם אמשיך לא להגיד את הדברים האלו הם יחשדו בי פחות"** (עמ' 142 ש' 36-26), זאת הגם שהיה מודע כי כלל הפרטים מצויים בידיעת החוקרים. הנאשם התקשה להסביר כיצד הסתרת מידע מהחוקרים תאפשר לו **"להוכיח"** כי אינו אשם. הנאשם טען, כי מסר לחוקר באמרתו הראשונה כי הקצין והשומר שלפניו הם חשודים אפשריים.

53. ההגנה הביאה לעדות את מר **דני וובק**, והגישה תעודות המצביעות על עבודתו המסורה בשיטור המשולב בעיריית רמת השרון ובעבר כמאבטח. העד תיאר את היכרותו ומערכת יחסיו המורכבת עם הנאשם, תוך שציין כי **"א. יודע שיקול דעת שלי, שצריך להיות אמין וישר, ומפריע לו"** וכי **"בגלל זה אנחנו כל הזמן ביריבות, כי הוא יודע שאני לא אדם של משחקים"** (עמ' 164 ש' 13, 33-32).

54. העד שב וטען, כי אינו זוכר פרטים רבים ביחס לאירוע. הבנתו של העד באמר"ל נובעת מעבודתו בעבר כמאבטח, ולדעתו הנאשם התלהב מהמכשיר החדש שהופקד בידיו. העד שאל את הנאשם אודות יכולתו להשיג עבורו אמר"ל **"בצחוק"** – ואף הוסיף סימן של חיך, שאינו מופיע בהתכתבות – הגם שהשיחה מתפרשת על פני מספר דקות, מאופיינת בפערי זמנים בתגובות ומכילה פרטים

טכניים ביחס לשימוש במכשיר. העד הכחיש כי הנאשם הביא לו את האמר"ל וכי הפריט נמצא ברשותו. ביחס לחיפוש באינטרנט, שיער העד כי הנאשם ידע אודות חיבתו לפריטים ישנים אך לא ידע להסביר כיצד החיפוש מתיישב עם טענתו לאווירת השחוק בהתכתבות. העד, שהכחיש כי האמר"ל מצוי ברשותו, שלל את מעורבות הנאשם בפרשה – הן בשל תגובתו השלילית של הנאשם בהתכתבות להוצאת האמר"ל והן נוכח אירוע בעבר במסגרתו סירב להביא לעד ציוד צבאי מיותר.

55. העד מסר תחילה, כי הנאשם היה בביתו **"יום לפני וישן אצלי"**; אך בסמוך טען כי אינו בטוח שכן אינו זוכר את יום האירוע שהיה שגרתי מבחינתו. נוכחותו של הנאשם בביתו בצהרי היום, כמו גם הימצאותו של העד עצמו, אינה ייחודית. העד לא זכר את תוכן השיחה בין השניים בעת שהנאשם היה בדרכו לבסיס ועסק במחיקת ההתכתבות.

56. במועד לא ידוע – מאמרתו עולה כי עסקינן במועד מוקדם למסירתה של אמרתו של העד במצ"ח – הנאשם סיפר לו כי **"מחפשים דבר שנעלם"** והוא אחד החשודים מבלי שהכביר פרטים, הגם שבאמרתו ציין כי הנאשם טען שהמדובר במשקפת לילה. העד הציע את סיועו אך הנאשם סירב. בנוסף, העד לא הבהיר מתי הנאשם סיפר לו אודות ההתכתבות ביניהם ביחס לאמר"ל, אף שעלה מעדותו של האחרון כי השיחה התנהלה זמן לא רב לאחר האירוע (שכן המסרונים הוצגו לו בחקירתו מיום 2.7.14). העד והנאשם, שהושפע מההליך המתנהל, שוחחו ביניהם על אודות המשפח.

קביעת מהימנות ומשקל

57. כידוע, ערכה של עדות בעל פה ומהימנותם של עדים הם עניין שעל בית הדין להחליט בו על-פי התנהגותם של העדים, נסיבות העניין ואותות האמת המתגלים במהלך המשפט (סעיף 53 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א – 1971). אין המדובר רק בסימנים פיזיים אלו ואחרים העולים מהתנהגותו של העד – תגובותיו, תנועותיו, הבעת פניו ואופן דיבורו – אלא גם המסקנות **"אותן ניתן להסיק ממכלול הנתונים העובדתיים ומן ההסברים לסוגיהם, הנפרשים לפני בית-המשפט והמאמתים או סותרים גרסותיו של העד"**, קרי **"הבחינה**

ההשוואתית הזהירה של תוכן הדברים ושקילתם במסגרת מכלול הנתונים ההוכחתיים שלפני בית המשפט...". זוהי הדרך המשולבת בה מגבש בית הדין את מסקנתו "אם אמת או שקר בפיו של העד" (ע"פ 406/78 בשירי נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(3) 393, 421). נפנה עתה לבחינתן של העדויות השונות, כאשר ביחס לאמרות שהוגשו בהסכמה נתייחס במשולב וכן בהמשך הדברים בעת קביעת הממצאים העובדתיים.

58. סמל א' התבלבל בסדר האירועים וזכרנו את ההתרחשות היה לקוי. משכך, אמרתו הוגשה בהסכמה. גרסתו של העד השתלבה בגרסאותיהם של רס"ל ח' וטור' (מיל') א', והוא לא היסס לאשר כי החתמת האמר"לים לא בוצעה כנדרש. לפיכך, מצאנו לנכון להסתמך על דבריו.

59. התרשמנו מרס"ל ח', כי גרסתו – המשתלבת בעדויות אחרות – היא מהימנה. העד הודה בקיומם של כשלים שהובילו להעלמות האמר"ל ואף עמד לדין משמעתי בגין אחריותו לכך שלא פעל לשנות את טופס החתמת הצידוד של הגף כך שיצוין בו הפריט אמר"ל (ס/3). עם זאת, לא מצאנו כי יש בעובדה זאת כדי לפגוע באמון שרחשנו לגרסתו הסדורה. יצוין, כי העד ניסה לאתר את האמר"ל שנעלם, שוחח עם השומרים וביצע חיפושים ברחבי הבסיס. עם זאת, אי-ביצועו של חיפוש בחדריהם של שאר השומרים מהווה תקלה, שעליה ניתן את הדעת בהמשך הדברים.

60. ביחס לסמל א', הרי שלא מצאנו פרכות משמעותיות בעדותה. אכן, בקיאותה בנהלים במועד האירוע לא הייתה רבה, אך הדבר נבע מהעדר הסמכתה לעבודת המוקדן ונדמה כי זה היה אחד הכשלים שהובילו להיעלם האמר"ל. גרסתה של העדה נתמכה בעדויותיהם של סרן ב' וסמל (מיל') כ' כפי שיורחב בהמשך, טענתה של העדה כי לא החתימה את הנאשם על אמר"ל אינה נשללת על-ידו (והוא אף אישר בעדותו כי השתיים לא מסרו לו פיזית את האמר"ל). באשר לטענה לפיה הנאשם קיבל בפועל אמר"ל במוקד וכי העדה התבלבלה בין האמר"ל למשקפת נתייחס בפרק שעניינו קביעת ממצאים עובדתיים.

61. **סמל ח'** אמנם היסס לעתים במתן תשובותיו וענה לאחר מחשבה ובוהירות לשאלות הסגור. עם זאת, התרשמותנו היא כי העיד בצורה פשוטה, באופן כן ולא מלאכותי, הן מתוך העדר ניסיונו במתן עדות ובשל מידת הבנתו את השאלות שהופנו אליו והן מתוך תחושתו כי נעשה ניסיון שווא להאשימו בהיעלם האמר"ל. גרסתו נתמכה בעדותו של סמ"ר ג' ביחס לביקור שערך במגדל בעת המשמרת, כאשר עולה מהעדויות השונות שנוכח החושך ששרר במקום ומיקומו של האמר"ל הנוסף לא ניתן היה להבחין בו בנקל, ועל-כן אין סתירה בגרסתו של העד בנקודה זאת. בעיקר נתמכת גרסתו של העד בעדותו של רב"ט פ' בנקודות משמעותיות – לרבות הימצאותם של שני אמר"לים בעמדה, לאחר שאמר"ל אחד הועלה על-ידי העד למגדל; אי-מודעותו לנוהל "החלפה חמה" והעדר יישומו בפועל; והעובדה שקצין XXX לא עלה לעמדה. יצוין, כי גרסתם הראשונית והספונטנית של השומרים נמסרה - באופן נפרד - כבר לרס"ל ח' ולסרן ב' בבוקר יום ה- 9.6.14 לאחר שהתגלה היעלם האמר"ל, ועוד קודם לתחקיר בו השתתפו המעורבים באירוע; ולא מצאנו כי העד ורב"ט פ' תיאמו ביניהם את גרסאותיהם. לא זאת אף זאת. לא הובאה ראיה כל שהיא לעניין רצונו כביכול של העד ליטול את האמר"ל בשל מצבו הכלכלי המשוער או על מניע אחר מצדו להוציא את המכשיר מרשות הצבא. אף ההגנה בסיכומיה אינה טוענת, כי האמר"ל נגנב על-ידי העד. בסופו של יום, לא נמצאה פרכה בגרסתו של העד ובמידת אמינותו ומצאנו להעניק לדבריו משקל של ממש.

62. **רב"ט פ'** העיד בצורה ברורה וישירה, השיב כדבעי לשאלות ומצאנו כי הוא מהימן. אכן, העד אישר כי בנקודה מסוימת לא זכר את הדברים היטב וכי ייתכן כי התבלבל באשר למידת התקינות של האמר"לים. בד בבד, העד זכר פרטים רבים, ידע להבחין היטב בסבכי ההתרחשות (לדוגמה, מיקומם של שני האמר"לים, מועד הבחנתו בהם והכיתוב עליהם), ובנקודות המשמעותיות גרסתו נתמכת בעדויות אחרות (כפי שצוין לעיל ביחס לעדותו של סמל ח'). העד לא היסס להודות כי הצטער על שלא דיווח על הימצאותו של אמר"ל בעמדה. העד אישר כי "התלהב" מהימצאותו של אמר"ל, אך הכחיש באופן חד-משמעי ובאופן שריר את אמונתו את ההיתכנות כי נטל את האמר"ל ולא מצאנו מניע כל שהוא שיביאו להוציא את המכשיר מרשות הצבא או כי הניח את האמר"ל בתוך הקסדה שהייתה בשקית השקופה אותה נשא עמו, בעת רדתו ממגדל השמירה. ודוק: מהימנותו של העד אינה מבוססת בהכרח על משקל מהימנותו

של הנאשם, שתיבחן בהמשך (השוו: ע"פ 4930/07 **טולדו נ' מדינת ישראל** (2011), בפסקה 25 לפסק-דינו של השופט גיבראן). לפיכך, החלטנו להעניק משקל משמעותי לעדותו. לשאלה בדבר היתכנות ביצוע העבירה על-ידו נתייחס בהמשך.

63. **טור' (מיל') א'** מסרה עדות מקיפה הן ביחס לנוהלי ההחתמה על הציוד והן ביחס לפעולות שביצעה עובר ולאחר האירוע. העדה הועמדה לדין משמעתי בגין כך שלא פעלה בזמן אמת לאתר את האמר"ל כבר כשעלה החשד בדבר היעלמותו (ס/3); והיא לא היססה להודות בעדותה כי לא פעלה כנדרש בכל הנוגע להקפדה על אופן ביצוע ההחתמה באופן כללי, לרבות ביחס לרישום המצוי בטפסים. בנוסף, איששה את התמונה העגומה שנוצרה באשר לאופן הלקוי של רישום הציוד המיועד לשמירה בבסיס. התרשמנו כי העדה מסרה עדות הגונה וחסרת פניות, תוך הודאה בכשלים שבתפקודה. בד בבד, מצאנו כי ניתן להסתמך כדבעי על עדותה בדבר הפעולות שהיא עצמה ביצעה בהקשר לאירוע – במיוחד בכל הקשור לספירתם של אמצעי הלחימה במוקד ולהנפקתם. יפים הדברים, מקום בו נקודות משמעותיות בגרסתה – כדוגמת אופן רישום האמר"ל בטפסים והנפקתו – נתמכות בעדויות אחרות (לדוגמה, סמל ח'). פועל יוצא של הדברים, הוא שאיננו סבורים כי רשלנותה של העדה במקטע מסוים של עבודתה מלמדת בהכרח על מכלול תפקודה. שאלות עובדתיות אחרות, לרבות אופן השמירה על המוקד, תידונה בהמשך הדברים.

64. עדותה של **סמל (מיל') כ'** הותירה בנו רושם מורכב. מחד גיסא, עקב חלוף הזמן נשמטו מזיכרונה של העדה פרטים רבים. בנוסף, העדר ניסיונה של העדה בתחום הנפקת הציוד לשומרים והחתמתם על הטפסים – ניכר לא פעם. מאידך גיסא, גרסתה של העדה בנקודות מסוימות נתמכה בעדויות אחרות, לרבות זו של סמל א' אותה ליוותה העדה בתפקידה ביום האירוע כך שהשתיים פעלו בצוותא חדא (אף לשיטת הנאשם). נציין, כי לא הענקנו משקל לאמירה של רס"ן ס' ביחס למקצועיותה של העדה, שכן רס"ן ס' לא הובאה לעדות ויש לזכור כי אף היא הועמדה לדין משמעתי בגין רשלנותה באחריות על הנפקת הציוד והחתמתו (ס/3). בנוסף, איננו סבורים כי העימות שהתפתח בין העדה לבין הנאשם בעת עליית המשמר ביחס להופעתו המרושלת מעיד על משקעים אישיים שנותרו בקרבה כנגד הנאשם, שכן המדובר היה בוויכוח שגרתי בין מפקד ופקוד על

אודות היבט מסוים בהתנהלותו של האחרון. בסופו של יום, החלטנו להעניק משקל לגרסתה ככל שזו נתמכת בעדויות אחרות.

65. ביחס לר"ט פ', אנו סבורים כי הוא עד חסר פניות ונטול עניין אישי בתיק, לרבות באשר לנאשם. גרסתו של העד נתמכה בנקודות מסוימות בעדויות אחרות (לדוגמה, באשר לאי-קבלת אמר"ל במשמרתו המשותפת עם הנאשם, כעולה מעדויותיהן של המ"כיות ומאמרתו של ר"ט א'). העד אמנם ציין כי ישנם פרטים שאינו זוכר במדויק בחלוף הזמן, אך ככלל ידע להבחין בינם לבין התרחשויות משמעותיות שנחרתו בזיכרונו. באשר לנקודה המשמעותית השנויה במחלוקת, הנוגעת למועד שיחתם שלו ושל הנאשם עם הקצין ביחס לאמר"ל, לא מצאנו כי זו הופרכה ונבאר את הדברים בהמשך.

66. ס"ן ב' מסר עדות מהימנה בעינינו. הגם שלא זכר כל פרט מההתרחשויות ביום האירוע, הרי שלא מצאנו פרכות של ממש בגרסתו והיא נתמכת בעדויות נוספות (לדוגמה, ביחס לטיב הסמכתן של המ"כיות ובאשר לחיפושים שנערכו אחר האמר"ל שנעלם). בנוסף, העד ידע להסביר היטב את תכליתן של הפעולות שביצע לאחר שהתגלתה העלמות האמר"ל. אכן, העד הועמד לדין משמעתי על כך שלא וידא כי התקיים מסדר כוננות וכי השומרים עלו לשמירה עם כלל הציווד לרבות האמר"ל (ס/3). אך אין בעובדה זו כשלעצמה כדי לפקפק באמינותו של העד, במיוחד כאשר גרסתו זכתה לתמיכה חיצונית.

67. אף ס"ן ב' זכה לאמונו, וזאת בשל התרשמותנו הבלתי-אמצעית מאופן מסירת עדותו, שנעשתה בצורה בוטחת ומעמיקה ותוך מתן הסבר מפורט באשר לפעולות שבוצעו ואלו שלא בוצעו בחקירת האירוע. נציין כי התרשמותו של העד מן הנאשם הדהדה אף את תחושתנו בעת מסירת עדותו של האחרון, כפי שנתאר בסמוך. את דעתנו ביחס לאופן חקירת הפרשה, לכיווני הבדיקה ומחדלים אפשריים בחקירה – נביע בהמשך הדברים.

68. התרשמותנו מן הנאשם הייתה שלילית. אכן, הנאשם העיד בצורה רגועה ואף אדישה (בדומה לאופן בו התנהל בחקירה במצ"ח), הגם שניסה להדוף את ההאשמות שהוטחו בו. דא עקא, כי גרסתו של הנאשם הייתה מתפתחת, סתורה

וכבושה בעיקרה. פעם אחר פעם, לא ידע הנאשם ליישב את פעולותיו ומעשיו בהקשר לאירוע עם עדויות רבות אחרות. גרסתו הכוללת והמיתממת לא עלתה בקנה אחד, בלשון המעטה, עם התשתית העובדתית, השכל הישר וההיגיון הבריא.

69. אנו דוחים את טענתו של הנאשם כאילו במשך החודשים שחלפו מאז החקירה "נזכר" בפרטים ושחזר את האירוע. לא ניתן להלום את הפער הממשי בין גרסתו המצומצמת במצ"ח לבין גרסתו המרחיבה בפרשת ההגנה, במיוחד כאשר חקירתו נפרשה על פני חודשים ארוכים וחזקה עליו כי פרטי האירוע החריג היו חקוקים במוחו ובזיכרונו. לו אכן נזכר בפרטים אלו ואחרים והיה חפץ בתום לב בגילוי האמת, היה מוסר הנאשם את המידע למצ"ח בחקירותיו המאוחרות. התרשמנו, כי הנאשם ביקש למעשה להתאים את גרסתו לעדויות עדי התביעה ולראיות שהוגשו לבית הדין, וניסה לתרץ בחוסר הצלחה את התנהגותו המפלילה.

70. כך, לדוגמה, הנאשם לא השכיל להסביר הכיצד מחד גיסא רצה לשתף פעולה עם החוקרים וביקש לתרום לגילוי האמת "ולהוכיח" כלשונו שאינו אשם; ומאידך גיסא הסתיר עובדות חשובות, מהותיות ובעלות משקל משמעותי מגורמי החקירה במשך תקופה ארוכה בת מספר חודשים. ניתן להבחין כי בכל עת שטפח מהתנהלותו המחשידה של הנאשם נחשף בחקירה, הוא מנסה לתרצה בצורה זו או אחרת ובד בבד שב ומסתיר טפחיים, בבחינת זריית חול בעיני החוקרים. טענתו של הנאשם, לפיה שיקר במצ"ח נוכח חששו כי החשד המרכזי מוטל עליו - היא הנותנת. שכן הנאשם הבין היטב כי חשיפת התנהלותו בעת האירוע ולאחריו - הבעת התעניינות באמר"ל, עשיית מאמץ להמעיט בחשיבותו בעיניו, ההתכתבויות עם וובק בליל האירוע, החיפוש באינטרנט על האמר"ל לאחר השמירה, הגעתו לביתו של וובק מייד לאחר יציאתו מהבסיס ושקרו למפקדו ולמצ"ח באשר למיקומו ולמעשיו באותה עת - היא היא שמיקדה את החשד בו. דווקא הסתרת המידע המהותי על-ידי הנאשם מעידה כאלף עדים כי השכיל להבין שהתנהגותו מחשידה עד מאוד וכי עליו לספק לה הסברים, דרישה שהנאשם ככל הנראה לא יכול היה למלאה.

71. גם טענתו לפיה שיקר בחקירה בשל ניסיונו הקודם מול משטרת ישראל בעת היותו נער – אינה יכולה להסביר את התנהלותו בפרשה והיא נוגדת את השכל הישר. גם אם נניח כי אכן הנאשם נחקר בעבר - טענה שהועלתה לראשונה רק בפרשת ההגנה ולא נתמכה בראיה חיצונית - הרי שאף לגרסתו אותה חקירה הובילה דווקא לשחרורו ממעצר, לאחר שהמשטרה ביצעה את עבודתה והוטל ספק בחשדות שהופנו כלפיו. משכך, לא ברור הכיצד אותו ניסיון עבר לא הוביל בהכרח את הנאשם לשתף פעולה עם מצ"ח, להסביר את הטעון הסבר - כאשר כלל המידע מצוי ברשותו - ולסייע בידה להגיע לחקר האמת. לא נהיר גם מהו אותו "אירוע אובייקטיבי", בבחינת דאוס אקס מכינה, לו המתין הנאשם שיתרחש. ודוק: לא זו בלבד שהנאשם החליט לא לשתף פעולה עם חוקריו, אלא הוא אף נקט בטקטיקה של הסתרה אקטיבית והעלמת מידע, תוך שהוא מתנהג באדישות ובקור-רוח. לא זו בלבד שהנאשם הסתיר במכוון מידע משמעותי ומעורר חשד בחקירותיו, אלא הוא התמיד בהתנהגותו הפסולה והמחשידה במשך חודשים ארוכים, אף לאחר שהבין כי המידע המפליל נחשף וגם כאשר היה מיוצג בידי סנגור כבר מיומה השני של החקירה.

72. נזכיר כי לאור הפער בין גרסת הנאשם לגרסתם של השומרים האחרים ביחס להימצאותם של האמר"לים במגדל, נחקרו אף השומרים במקביל לנאשם. לפיכך, לא ניתן לקבל את הגרסה כי המניע לשקריו נעוץ בסברתו כי מאמצי החקירה, כבר מתחילתה, התמקדו בו והופנו רק כלפיו. מעבר לכך, הנאשם לא יכול היה לדעת בשלב האמור מהם כיווני ופעולות החקירה של מצ"ח; וחובתו של הנאשם לשתף פעולה בחקירה אינה מותנית בסברותיו בנושא.

73. מכל מקום, אם חש הנאשם כי החקירה מתמקדת בו הדבר הטבעי היה כי ינסה להפריך את החשד שדבק בו. נדמה כי לאורך התקופה היה על הנאשם להפנים כי שיתוף פעולה עם מצ"ח וחשיפת המידע שברשותו הם אלו שיועילו לחקר האמת ולהבהרת העננה שתלתה מעל ראשו. דווקא הסתרת המידע שברשותו, שהתגלה בחיפוש שנערך במכשירו הסלולארי, היא שמיקדה לבסוף את החקירה בנאשם. יפים הדברים מקום בו אין המדובר באירוע קל-ערך, אלא בחשד לשליחת יד בציד לחימה ולהעברתו לאזרח (וראו בהקשר זה את טענת וובק בדבר מודעותו של הנאשם לחשיבות השמירה על ציוד צבאי). נדמה כי לא בכדי נמנע הנאשם מללכת בדרך הישר. הנאשם עשה כל שלא ידו בכדי למנוע את

פיזור הערפל ולהמשיך בטשטוש מעורבותו באירוע, תוך ניסיון שווא להרחיקו מהחשד הממשי שרביץ לפתחו.

74. בדומה, טענתו של הנאשם כאילו ביקש להגן על וובק אינה מועילה עבורו. שהרי המידע בדבר ההתכתבויות בין השניים נחשף כבר בשלב מוקדם בחקירה ונדמה כי מתוך אינטרס ברור ניסה הנאשם להסתיר את הקשר המחשיד ביניהם בכל הנוגע לאמר"ל. ברי כי הנאשם הבין היטב את הבעייתיות, בלשון המעטה, בקשר הכתוב והפיזי בינו לבין וובק עובר וביום האירוע – וזו הסיבה שטמנם בליבו. בנוסף, גרסתו אינה מתיישבת עם העובדה כי בעת חקירתו האחרונה – בה המשיך לשקר ביחס לעצם הפגישה עם וובק – כבר ידע שהאחרון זומן למסור עדות ולכאורה יכול היה וובק לסייע לו בגרסתו. בדומה, אף מנקודת המבט הסובייקטיבית של הנאשם הסברו לדפוס ההתנהגות השקרי – רצון להגן על וובק – אינו יכול לעמוד, שכן הנאשם כבר ידע שוובק זומן לחקירה בנושא ואזי ניסיונו להרחיקו מהפרשה כבר אינו רלבנטי. הנאשם אף מסר הסבר מופרך מדוע לא הזכיר את מפגשו עם וובק בעת תשובתו לאישום בבית הדין. לטעמנו, אין ספק כי הנאשם ביקש להגן על עצמו ועל גרסתו השקרית ולהרחיק עצמו ממעורבות בהעלמות האמר"ל, ואנו דוחים את הסבריו הפתלתלים והבלתי סבירים.

75. בנסיבות הללו, גרסתו עתירת הפרטים החדשים בפרשת ההגנה היא **גרסה כבושה**, שמצאנו לדחותה. הסבריו של הנאשם לכבישת הגרסה אינם מקובלים עלינו, כמפורט לעיל, וכל כולה של הגרסה המאוחרת היא ניסיון "להנדס" גרסה שתנסה להתמודד עם הפרטים המפלילים הרבים העומדים לחובתו.

76. כפי שהטעים לא אחת בית המשפט העליון

"קשה למצוא פסול בהגיונו של בית המשפט, העולה בקנה אחד עם ההלכה המשפטית הקובעת כי גרסה מאוחרת מעין זו נושאת עימה תווית של חשד. בע"פ 5730/96 גרציאני נ' מדינת ישראל (לא פורסם) נאמר בנושא זה:

'על רקע זה, כאשר מתבקש יישומו של כלל 'העדות הכבושה' לגבי נאשם, עומד בבסיס החשד המתוח על מהימנות הגירסה הכבושה, החשש הטבעי שהכבישה נועדה להתאמת הגירסה הכבושה לראיות התביעה ולסיכול האפשרות לבחון את מהימנותה, על ידי חקירתם של העדים שהעידו לפני חשיפתה. אשר על כן, גם נאשם הכובש את גרסתו חייב ליתן הסבר סביר ואמין בדבר הטעם לכבישתה של הגירסה; ובמקום שלא ניתן טעם כזה, נושאת הגירסה המאוחרת תווית של חשד, שמא היא כוזבת. תווית כזו טעונה הסרה; וכל עוד לא הוסרה הריהי מעיבה על אמינותה של הגירסה'" (ע"פ 9880/04 מדינת ישראל נ' אמיר (2007), בפסקה 19; ראו לאחרונה: ע"פ 2566/14 גלפונד נ' מדינת ישראל (2016), בפסקה 37)

77. עוד נקבע בפסיקה, כי "עדות כבושה, המתפתחת טיפין טיפין בהתאם לחומרי החקירה המוצגים לנחקר, יש בה משום חיזוק להעדר מהימנותו של הנחקר" (ע"פ 2869/09 זינאתי נ' מדינת ישראל (2011), בעמ' 39).

78. זאת ועוד, מעבר לסתירות ולפערים בין גרסתו של הנאשם בחקירה לזו שמסר בבית הדין, הרי שגרסתו המכחישה סותרת את המסכת העובדתית בנקודות שונות ומגוונות, חלקן משמעותיות. בעת תיאור עדותו לעיל של הנאשם בבית הדין, הצבענו על פרטים רבים בהם הנאשם מסר מענה סתום, סותר או בלתי הגיוני ולא ידע להסביר כדבעי את התנהלותו, מעשיו וגרסתו.

79. נביא אך מדגם מייצג של דוגמאות: מודעותו של הנאשם להיותו של האמר"ל ציוד לחימה ותכליתו של המכשיר, הסיבה לאופן חתימתו על טופס הציוד ומחיקת הפריטים, מיקום האמר"ל בעמדה והסיבה להותרתו במקום בסיום משמרת הערב, הסיבה לחיפוש שערך באינטרנט אודות האמר"ל ואורכו של החיפוש, המידע הראשוני שהיה ברשותו על אודות מספר האמר"לים בעמדה, הסיבה בגינה המשיך לבת-ים ולא נותר בצומת חולון כבקשת המפקד, אי-הכרתו את רחובות העיר בה הוא גר, הסיבה שעלה לביתו של וובק ולא המשיך לעבודה (כפי שמסר לאחיו), מחיקת ההתכתבות עם וובק, תוכן שיחתו עמו בדרכו חזרה לבסיס והסתרת המפגש עם וובק.

80. ודוק: אין המדובר אך בפרטים סותרים, אלא בחלקם המדובר בשקרים של ממש שאף הנאשם עצמו הודה בהם ואשר הוכחו בראיות עצמאיות. לטעמנו, שקרי הנאשם – הן בחקירתו והן בעדותו – עשויים בתורם לחזק את גרסת התביעה.

81. סיכומם של דברים, איננו נותנים אמון בגרסתו המכחישה של הנאשם, ולא נוכל להשית עליה כשלעצמה את ממצאינו העובדתיים, למעט אם תימצא תמיכה חיצונית לפרטים מסוימים בגרסתו. לעמדתנו השלילית ביחס לגרסת הנאשם משמעות אף בכל הנוגע לקיומן של הראיות הנסיבתיות, כפי שיבואר בהמשך.

82. את עדותו של **דני וובק**, שהעיד בזהירות רבה והשיב בשאלות, יש לבחון במידה דומה של זהירות. ראשית, המדובר במי שלטענת התביעה היה מעורב למעשה בביצוע העבירה, שכן התעניין לכאורה באמר"ל, ביקש מהנאשם להביאו ואף נפגש למחרת בביתו עם הנאשם מייד לאחר שזה סיים את השמירה במגדל ויצא לביתו. כלומר, אין המדובר בעד נטול פניות, אלא במי שיש לו על פניו אינטרס של ממש בתיק בכלל בכדי להרחיק עצמו מהחשד כנגדו ובפרט ביחס להתנהלות הנאשם בפרשה. שנית, השניים הם מקורבים בשל קשריו בעבר של העד עם אמו של הנאשם ונוכח המשך מגעיהם של השניים – וובק והנאשם – בזמן אמת. כעולה מעדויותיהם, לעד היה עניין במעשיו ובעתידו של הנאשם ויחסייהם היו כשל בן ואב חורג ("קשר תומך ואבהי" כהגדרת ההגנה בסיכומיה), לרבות תמיכה כלכלית. וובק אף מסר כי השניים שוחחו על אודות המשפח.

83. איננו מתעלמים מן התעודות שהוגשו לבית הדין בדבר פעילותו הציבורית ועבודותיו של העד, אולם את שאלת האמון בעד בוחן בית הדין על-פי אותות האמת הנגלים במהלך מסירת העדות ובהתאם לבחינתה של העדות בכלים הראייתיים המקובלים. מטבע הדברים, קביעותינו ביחס למהימנותו של העד ומסקלה של גרסתו נובעות ומוכרעות על-פי התשתית העובדתית הכוללת והן נוגעות למעורבותו לכאורה באירוע הנוכחי בלבד.

84. לאחר בחינת מכלול הדברים, ובשים לב לזהירות הכפולה והמכופלת בה יש להעריך את גרסתו של העד כמפורט לעיל, התקשינו להסתמך על עדותו בפנינו של וובק, בכל הנוגע לנקודות השנויות במחלוקת, וזאת ממספר טעמים.

85. ראשית, גרסתו של העד באשר לתוכן התכתבותו עם הנאשם, לאופייה ולמשכה מעוררת תמיהה, כפי שיפורט בעת בחינתן של הראיות הנסיבתיות.

86. שנית, גרסתו של העד בבית הדין לא הייתה עקבית, ולמצער נותרה עמומה, בכל הנוגע לזיכרוננו אודות מעשיו שלו והתנהלותו של הנאשם ביום האירוע. המדובר בנקודה משמעותית, שכן העד טען להתנהלות שגרתית במועד האמור ; וזאת אף שהנאשם הגיע לביתו ותוך זמן קצר התבקש לשוב לבסיס וכאשר השניים שוחחו ביניהם בטלפון בעת חזרתו של הנאשם לבסיס (ובעת שהנאשם עסק במחיקת ההתכתבות עם העד). מכל מקום, וזה העיקר, העד הדגיש כי אינו זוכר את אירועי היום, ומשכך יקשה להסתמך על עדותו בנושא.

87. שלישית, ובהמשך לנקודה הקודמת, מועד שיחתו עם הנאשם בדבר ההתכתבות בין השניים ותוכנה. כעולה מן העדויות, הנאשם סיפר לעד בסמוך לחקירתו אודות ההתכתבות, כאשר מועד השיחה בין השניים היה זמן לא רב, באופן יחסי, לאחר הביקור השנוי במחלוקת בביתו. ודוק: הנאשם סיפר לוובק לא רק אודות ההתכתבות ממנה עולה התעניינותו של וובק באמר"ל אלא אף על החשד כי הנאשם גנב את האמר"ל, אירוע שהתרחש למחרת אותה התכתבות וקשור אליה במובהק (והנאשם עצמו הבין זאת כבר בזמן אמת שכן טרח למחוק את ההתכתבות בעלת הניחוח המפליל). באותן נסיבות – נוכח קרבת השיחה למועד האירוע החריג, ולאור העובדה כי הנאשם אינו מצוי בכל יום בביתו של העד ונדרש לשוב לבסיס זמן קצר לאחר שהגיע אליו – מצופה היה כי העד יזכור את ההתרחשויות הרלוונטיות ביום האירוע.

88. רביעית, מידת מודעותו למהות החשד כנגד הנאשם. בבית הדין טען העד, כי הנאשם מסר לו ש"מחפשים דבר שנעלם" לכאורה מבלי שהכביר פרטים, ואילו באמרתו ציין שהנאשם מסר לו ברחל בתך הקטנה כי הוא חשוד בהעלם של אמצעי לראיית לילה.

קביעת ממצאים עובדתיים

89. עתה, לאחר שקבענו את מידת מהימנותם של העדים השונים ואת המשקל שיש להעניק לכל אחת מן העדויות, נפנה למלאכת המחשבת של המצרף הראייתי וקביעת התשתית העובדתית ביחס לאירוע נשוא כתב האישום. בכדי להקל, נחלק את סיפור המעשה למספר מערכות.

מערכה ראשונה – השתלשלות העניינים עובר למשמרת הערב

90. ענייננו הוא בביצוע שמירות בשלושה מגדלים בבח"א XXX. השמירה מבוצעת בסבב של שלוש משמרות, הן ביום והן בלילה, בשעות קבועות עבור השומרים המוקצים לשבוע השמירות (2-6, 6-10, 10-2). מעבר לציוד הרגיל – נשק, חגור וסוללה למכשיר הקשר – מקבלים השומרים במשמרת היום משקפת ואילו השומרים במשמרת הלילה מקבלים אמר"ל. מכלל העדויות עלה, כי החייל שעולה ראשון לשמירת הלילה (18:00-22:00) בכל מגדל חותם על האמר"ל. הנוהג המקובל היה להותיר את המכשיר במגדל לשומר הבא בתור (כאשר ביחס לנוהל "החלפה חמה" נרחיב בהמשך), ובסיום המשמרת השלישית (06:00) יש להשיב את האמר"ל למוקד ולהזדכות בגינו. עם זאת, התברר כי לעתים שוכחים השומרים להשיב במועד את האמר"לים ואלו מורדים ממגדלי השמירה בבוקר על-ידי המשמרת הבאה. מהעדויות השונות עלה, כי הקצאת האמר"לים בשבוע השמירות הרלוונטי לא הייתה סדירה; ובפועל אלו חולקו לשומרים לקראת סיומו של שבוע השמירות.

91. על הציוד חותמים החיילים במוקד הגנ"ק, כאשר המוקדנית מחתימה אותם על טופס מתאים, בעוד על השומר להפקיד תעודת "שומר סף" כפיקדון עבור ציוד השמירה אותו הוא מקבל. בפועל, לא הקפידה המוקדנית על הפקדת התעודה כנדרש. בנוסף, נחשפה תמונה עגומה לפיה טפסי ההחתמה אינם מייצגים ומתעדים כראוי את ציוד השמירה. הטופס המוגדר למשמרת לילה מכיל אף שעות שמירה בבוקר; אמר"ל אינו מופיע באופן מפורש בטופס ומספרו הסידורי אינו נרשם, ובפועל לא ניתן לדעת מהטופס עצמו מהו האמר"ל הספציפי שהוקצה לכל מגדל; וקיים בלבול ברישום התאריכים ובמיקום החתימות על

גבי הטפסים (ראו ת/4-5). עם זאת, מהעדויות עלה, וכך עולה גם מעדות הנאשם עצמו, כי "XXX" בטופס משמעו אמר"ל והשומרים יודעים כי זהו הפריט עליו הם חותמים לצורך השמירה.

92. ציוד הלחימה הממוספר – ובעיקרו המשקפות והאמר"לים – נשמר במוקד בתוך כספת ולחלופין בארון נעולים. מעדויותיהן של סמל א' וטור' (מיל') א' עלה, כי המוקד עצמו מאויש ונעול בהעדרו של האחראי על הציוד. אמנם הגישה למוקד מוגבלת, אולם מעדותה של המוקדנית עלה כי הקוד ידוע לאנשים בגף וצרור המפתחות הרלוונטי אבד שבוע עובר לאירוע. עם זאת, מעדויותיהם של המוקדנים סמל א' וטור' (מיל') א', להם הענקנו משקל, עלה כי ספירות הציוד שנערכו ביום 8.6.14 היו תקינות. אכן, נוצרו ליקויים וכשלים באופן ההחתמה על הציוד ובעיקר במילוי הטפסים המתאימים המיועדים לשומרים. עם זאת, איננו סבורים כי יש בכך כדי להשליך בהכרח על רשלנות כוללת שנגעה לעבודתם של המוקדנים בכל הקשור לספירת הציוד. בנוסף, מהעדויות עלה כי המוקד היה מאויש רק על-ידי הגורמים האחראים על הנפקת הציוד לשמירה. בנסיבות הללו, העובדה כי קוד הכניסה היה ידוע לאחרים וכי צרור המפתחות אבד כשבוע עובר לאירוע, אינם מצביעים על אפשרות מעשית (בהבדל מתיאורטית) כי גורם שאינו מורשה נכנס למוקד, פתח את הכספת או את הארון ונטל אמר"ל (כאשר תרחיש הכניסה הבלתי-מורשית למוקד ייבחן גם בהמשך). בנוסף, כפי שיבואר בהמשך, בשעות הערב אכן נמצאו בבסיס חמישה אמר"לים כנדרש (שלושה מכשירים למגדלי השמירה ושניים צוותיים), וגם ההגנה אינה חולקת על כך (ראו סעיף 11 לסיכומיה).

93. בנסיבות הללו, ובהעדר ראיה סותרת, הגענו למסקנה כי ביום 8.6.14, **עובר** למשמרת הערב, כלל המוקד את הציוד הנדרש, לרבות הימצאותם של כל האמר"לים.

94. עוד ראוי לציין, כי בשל המרחק הרב מן המוקד למגדלי השמירה, ובינם לבין עצמם, מוסעים אליהם השומרים בלוויית מפקד – קצין XXX (בשעות הלילה) או מ"כ. ברמה העקרונית, קיים נוהל של "החלפה חמה" (או "חילוף חס"), כך שזיכוי השומר על האמר"ל אמור להתבצע על-ידי המפקד המלווה ולאחר

בדיקתו, ללא הורדת האמר"ל מן המגדל בשעות הלילה. עם זאת, מן העדויות השונות עלה כי הנוהל לא יושם בפועל ומפקדים לא נהגו לבדוק את קיומו של הציוד בעמדה אלא סמכו ידיהם בנושא על השומרים.

מערכה שנייה – ההתרחשות במוקד בעליית משמרת הערב

95. לעתים בשעות הערב מ"כית מחליפה את המוקדנית בביצוע המשימה של הנפקת ציוד השמירה והחתמת החיילים בגינו. מן העדויות השונות עלה, כי סמל (מיל') כ. ליוותה את סמל א', שהחזיקה במפתחות הכספת, במשמרתה הראשונה והשתיים תפקדו כצוותא חדא בעבודתן. שתי המ"כיות שביצעו את המשימה לא קיבלו הכשרה מתאימה ונעדרו ניסיון ממשי בטיפול בציוד השמירה ובהחתמת החיילים. מעדויותיהן עולה, כי המוקד נותר מאויש וננעל בהעדרן. לא הובאה ראיה סותרת באשר לאפשרות כי גורם זר נכנס לתוך המוקד בעת משמרת הערב, ואף לשיטת הנאשם האמר"ל שנטל הונח על גבי הדלפק והוא עצמו לא נכנס לתוך המוקד.

96. מן העדויות השונות עולה, כי הנאשם הגיע למוקד לשם עליית משמר, עובר לשעה 17:30, יחד עם רב"ט פ', כאשר השומר השלישי רב"ט א' איחר. במשמרות שביצע הנאשם עד אותו מועד לא היה ברשותו אמר"ל ובשלב מסוים נמסר לשומרים כי יהיו אמר"לים בעמדות. אין מחלוקת, כי עובר למשמרת הערב התקיימה שיחה בין הנאשם ורב"ט פ' לבין קצין, במסגרתה התעניין הנאשם באשר לאמר"ל והשניים קיבלו הסבר באשר למכשיר ולאופן תפקודו.

97. השאלה שבמחלוקת הייתה מועדה המדויק של השיחה. כפי שקבענו לעיל, רב"ט פ' הוא עד חסר פניות ונטול עניין בתיק או מניע אישי. הנאשם, לעומתו, הכחיש באופן מפורש בחקירתו כי קיבל הסבר ביחידה על אודות האמר"ל והיותו ציוד לחימה; והודה בעדותו שביקש להרחיק עצמו מהאמר"ל וממידת מודעותו באשר לתפעול המכשיר ("לא רציתי שידעו שאני אדם שאכפת לו בכלל מהאמר"ל", "רציתי שיחשבו שאני לא יודע מה זה...לא רציתי שיחשבו שהדבר הזה חשוב לי...רציתי להראות שבדבר הזה אני לא מבין מזה"). נוכח התרשמותנו הבלתי אמצעית מן העדים ולאור הגיון הדברים, אנו מוצאים כי השיחה התקיימה ביום ראשון האמור, עובר למשמרת הערב.

98. ההיגיון בקיומה של השיחה דווקא באותו מועד נעוץ בהיעדרם של אמר"לים מהמגדלים ברובו של שבוע השמירות, היעדרותו של הנאשם מהבסיס עד ערב קודם לכן (שאף בו לא נמצא אמר"ל במגדל במשמרת הערב) והמידע שקיבלו השומרים כי צפויים להימצא אמר"לים ברשותם. אף הנאשם הודה כי השיחה אליה כיוון התנהלה במקום החתמת הציד ואיסוף השומרים בהגנ"ק עובר לעלייתו למשמרת ערב, כפי שמסר רב"ט פ' אף לשיטת הנאשם, הוא הגיע להגנ"ק לפחות כרבע שעה עובר לתחילת המשמרת. רב"ט פ' מצידו לא טען כי השיחה התנהלה לאחר החתימה על הציד ולא הוכח כי באותה עת כבר החזיק הנאשם ברשותו אמר"ל, ולמצער רב"ט פ'. לא הבחין בכך. זהותו של הקצין עמו שוחחו השניים אינה ידועה, אולם אין פרכה של ממש בעדותו של רב"ט פ'. שהרי אין מחלוקת כי קצין הוא שהיה אחראי על הסעת השומרים למגדלים בשעות הלילה, וייתכן כי רב"ט פ' התכוון להסעתו על-ידי קצין בשלב מאוחר יותר של הלילה, ולמצער התבלבל ביחס לזהות המפקד שהסיעם באותה עת למשמרת. ראוי לח', כי רב"ט פ' לא טען כי השומר השלישי, רב"ט א', נכח עמם בשיחה, ולא שלל את האפשרות כי האחרון איחר לעליית המשמר. מכל מקום, גם אם רב"ט פ' לא דייק או זכר כל פרט, הרי שעמד על דעתו כי השיחה התנהלה דווקא ביום ראשון עובר למשמרת הערב.

99. שתי המ"כיות שנכחו במוקד עסקו בהחתמת השומרים על ציוד השמירה שקיבלו. מן העדויות השונות עלה, כי המ"כיות לא מסרו לשומרים אמר"לים במסגרת הציד עליהם חתמו (ראו עדותו של רב"ט פ' ואמרתו של רב"ט א'). אף הנאשם עצמו לא טען כי **קיבל** מידי המ"כיות אמר"ל, אלא כי **נטל** אמר"ל שהיה מונח על הדלפק במוקד. עוד יצוין, כי הנאשם הגיע בצורה מרושלת למשמרת וכן החזיק בידיו שקית ובה אוכל בניגוד להנחיות ולפיכך ננזף על-ידי סמל (מיל') כ'.

100. בשים לב למכלול הראיות – על רקע העדר הכשרתן של המ"כיות בביצוע הנפקת ציוד השמירה לשומרים ובהינתן העימות המילולי שנוצר עם הנאשם על רקע הופעתו – ואף לפי עמדות הצדדים, אנו קובעים כי הנאשם נטל אותה עת אמר"ל מן הדלפק. נוכח שיחתו של הנאשם עם הקצין ממנה עלה כי יהיה ברשותם של השומרים אמר"ל, אין רבותא בכך שהנאשם נטל לידיו את המכשיר לעמדה. לטעמנו, השאלה אם הנאשם לקח את המכשיר מהמוקד

בידיעת המ"כיות (כאשר לא ברור מדוע אם כן היו מוסרות אמר"ל רק לשומר אחד) או בהיסח דעתן (כאשר בשים לב לעדויותיהן ולהעדר ניסיון לא ניתן לשלול את האפשרות האמורה) – אינה מעלה ואינה מורידה ביחס לשאלה השנויה במחלוקת. הנקודה החשובה היא עצם נטילתו את האמר"ל והעלאתו לעמדה באותו מעמד.

101. בשולי הדברים נעיר, כי איננו יכולים לקבל את הטענה לפיה סמל א'. מסרה לנאשם אמר"ל מתוך סברה מוטעית כי המדובר במשקפת. ראשית, ההשערה שהעלתה ההגנה נטועה בסיטואציה בה נטלה העדה מעמדה אחרת בשעות הערב מה שסברה כי המדובר במשקפת ובדיעבד התברר כאמר"ל. עם זאת, המדובר באירוע שהתרחש בשעת לילה בתוככי מגדל חשוד, כאשר המכשיר היה נתון בתוך קופסא. נעיר כי הגם שקיים הבדל בגודלן של הקופסאות המכילות את האמר"ל ואת המשקפת, כפי שניתן היה להתרשם באופן בלתי אמצעי וכפי שמתועד ב- 6/ס, הרי שסמל א'. לא הייתה בעלת ניסיון בתחום וממילא ידעה לשיטתה להבחין בין המכשירים רק עם פתיחתן של הקופסאות, דבר שלא בוצע על-ידה. שנית, שתי המ"כיות העידו כי לא מסרו ציוד מן הסוג האמור לידי השומרים, ואין כל סיבה שסמל א'. תמסור לנאשם דווקא משקפת שאינה משמשת למשמרת הערב. שלישית, לא ברור לנו מה הרבותא בטענה כי העדה סברה שמדובר במשקפת, שכן כפי שקבענו לעיל הנאשם נטל עמו אמר"ל. לא סברתה של העדה היא שעומדת במוקד הדברים, אלא מעשיו ופעולותיו של הנאשם.

102. תמיכה להימצאותו של אמר"ל בידי של הנאשם באותה עת ניתן אף ללמוד מן ההתרחשויות המאוחרות, לפיה צילם עצמו הנאשם עם אמר"ל במגדל, שלח את התמונה בשעה 17:30 לערך לוובק והתכתב עמו באופן מיידי על אודות האמר"ל. עוד יצוין, כפי שנראה בהמשך הדברים, כי במהלך המשמרת הבאה הועלה אמר"ל נוסף למגדל (ואף ההגנה אינה חולקת על כך); ושני השומרים הבאים, סמל ח. ורב"ט פ', הבחינו בקיומם של שני אמר"לים בעמדה.

103. בנוסף, הנאשם חתם בטופס על הציוד שנמסר לו. הנאשם אישר את חתימתו הן על ת/4 והן על ת/5 וניתן להבחין באופן ברור כי בניגוד לאחרים הקפיד הנאשם למחוק פריטים מסוימים כך שלכאורה היה חתום רק על הציוד שקיבל

בפועל. ת/4 מייצג את המשמרת של יום 8.6.14 ואף שהיה בלבול במיקום החתימה של הנאשם באשר לשעות השמירה, הרי שהן מכלל הראיות (לרבות גרסת הנאשם עצמו) והן בשל השכל הישר ניתן להסיק כי הטופס מייצג את משמרת הערב של הנאשם. כעולה מן הטופס, הנאשם חתם על סוללה ועל "XXX" למגדל XXX, כאשר ידע היטב אף לשיטתו כי "XXX" משמעו אמר"ל (ראו גם: סעיף 29 לסיכומי ההגנה) נוכח ההסבר שקיבל מהקצין בדבר תפקידו של המכשיר.

104. סיכומם של דברים, אנו קובעים כי הנאשם נטל עמו למגדל השמירה XXX אמר"ל למשמרת הערב של יום 8.6.14.

מערכה שלישית – ההתרחשויות במגדל השמירה XXX במשמרות הערב

105. הנאשם הוסע יחד עם רב"ט פ'. לעמדות השמירה, כאשר רב"ט א'. עלה למשמרת באיחור ובידי שני האחרונים כמו גם במגדלים עצמם לא נמצא אמר"ל. מייד לאחר הגעתו למגדל XXX פתח הנאשם את הקופסא ובה האמר"ל, הצטלם עם המכשיר ושלח את התמונה לוובק. בעקבות כך, התפתחה שיחה כתובה בין השניים בת כחמש דקות ביחס למכשיר (בתרגום מרוסית, ת/19): הנאשם ציין כי המדובר במכשיר לראיית לילה. וובק כתב: "זה ממש ישן אבל מגניב, אתה יכול להשיג לי גם כזה?" ולאחר מכן: "אסור להדליק אותה ביום כי אפשר לשרוף משהו שם בפנים". הנאשם השיב: "אני יודע" והוסיף: "אני חתמתי על זה כמו על נשק שומרים את זה בנשקיה אז אי אפשר" ומייד לאחר מכן "רק אם פורצים את הנשקיה".

106. בשלב מסוים במהלך המשמרת, ערכה סמל א'. סיור במגדלים, ובעמדתו של הנאשם ראתה את השקית עמה עלה הנאשם, ללא האוכל, אך לא הבחינה אם האמר"ל במגדל XXX נמצא במקומו אם לאו; ומשכך לא ניתן ללמוד מעדותה היכן הניח הנאשם את האמר"ל במהלך המשמרת. אמנם, הנאשם טען כי הניח את האמר"ל לידו (או "ליד הדלת"; ראו גם ת/27); אולם כעולה מעדויותיהם של סמל ח' ורב"ט פ' – להן אנו נותנים משקל של ממש – האמר"ל הנוסף בו הבחינו הונח מאחורי הדלת (תוך שחידדו את המיקום בתרשימים שערכו, בהם

צוירה הדלת פתוחה כאות לסימון מיקומה). אין המדובר בהבחנה מילולית גרידא, שכן נוכח מיקומו של האמר"ל מאחורי הדלת לא ניתן היה להבחין בו בנקל, במיוחד כאשר הדלת פתוחה.

107. בשלב מסוים נזכרו המ"כיות כי שכחו למסור אמר"לים לשומרים. כעולה מעדותה של המוקדנית טורי' (מילי) א', לאחר שהתבקשה מהחמ"ל להביא אמר"לים למגדלים ערכה בדיקה, ומצאה כי שלושה אמר"לים מצויים בכספת, בעוד בארון ישנם אמר"ל נוסף ומשקפות. העדה שיערה אותה עת – בדיעבד אנו יודעים כי המדובר בטעות – כי האמר"ל החמישי נמצא ברשותו של צוות אחר. משכך, העדה החתימה את שלושת השומרים של השעה 22:00 על האמר"לים שהיו בכספת, מבלי להקצותם בהכרח לפי מספרי המגדלים. ואכן, כעולה מעדותו של סמל ח. הוא חתם על אמר"ל ועלה עמו למגדל XXX.

108. בד בבד, אין מחלוקת כי הנאשם הותיר במגדל את האמר"ל עמו עלה למשמרת – כאשר מסר הסבר לא עקבי לסיבה שהשאיר שם את המכשיר; וכפי שקבענו לעיל, האמר"ל הונח על-ידו מאחורי דלת המגדל, באופן שלא ניתן היה להבחין בו בנקל. אף ההגנה מסכימה בסיכומיה (סעיף 47) כי החל מהשעה 22:00 היו במגדל XXX שני אמר"לים.

109. במהלך משמרתו של סמל ח', ערך סמ"ר ג'. ביקור במקום, שכן לא הבחין תחילה בשומר במגדל. בביקור התברר, כי אמר"ל צוותי הוקצה בטעות לסמל ח. יצוין, כי אין רבותא בכך שסמ"ר ג'. לא הבחין בהימצאותו של אמר"ל נוסף במקום, וזאת נוכח החשיכה ששררה במקום ובעיקר עקב מיקומו הנסתר מעין של האמר"ל.

110. בשלב מסוים במהלך המשמרת, הבחין סמל ח' באמר"ל נוסף שהונח מאחורי דלת המגדל החשוך ואף שפתחו אין ראיה כי הזיזו ממיקומו (אף לגרסת הנאשם בבית הדין, במשמרת הבוקר הבחין באמר"ל זה מאחורי הדלת). בסיום המשמרת ולפי ההנחיה עליה ידע (וכאמור, מצאנו כי המדובר בנוהג מקובל) הותיר סמל ח' את האמר"ל עליו לשומר הבא, רב"ט פ'.

111. רב"ט פ' מצדו עלה למגדל תוך שחתם על סוללה בלבד. לאחר הגעתו למגדל XXX האיר והבחין בהימצאותו של אמר"ל מצדו השמאלי של הכיסא (במיקום הזהה לזה שתיאר סמל ח'). רק עם עלות השחר, כאשר סגר את הדלת הבחין רב"ט פ' בהימצאותו של אמר"ל נוסף מאחורי הדלת. הגם שרב"ט פ' פתח את שתי הקופסאות והשתמש בשני האמר"לים הרי שהוא החזירם למקומם המקורי (אף לגרסת הנאשם בבית הדין, במשמרת הבוקר הבחין באמר"ל עליו חתם מאחורי הדלת), ולא הורידם עם סיום השמירה. הגם שרב"ט פ' ירד עם שקית, הרי שזו הייתה שקופה ובה הייתה קסדה. מעבר להשערה בעלמא (שההגנה ניסתה לבססה גם באמצעות תמונות, ס/6), הרי שאין בדל ראיה לכך שרב"ט פ' הסתיר את האמר"ל בתוך הקסדה שברשותו או נטל עמו את האמר"ל מחוץ למגדל השמירה. בסיום משמרת הבוקר ביקש רב"ט פ' מחייל אחר להזדכות על הסוללה כיוון שרצה לצאת לביתו, אך לבסוף הונחה להישאר בבסיס.

112. עוד נציין, כי מהעדויות השונות, ואף לגרסתו של הנאשם, אין ראיה לפיה קצין XXX – שזהותו לא עלתה מהראיות שהוצגו בפני בית הדין – עלה למגדל השמירה XXX במהלך הלילה. אין אף ראיה לסיטואציה בה מפקד כל שהוא עלה למגדל השמירה באותו לילה ונטל אמר"ל מבלי שאיש הבחין בו. ראשית, השומרים ששהו במגדל השמירה שללו את ההשערה. שנית, ההיתכנות למעשה מעין זה היא קלושה. זאת לאור העובדה כי במגדל הקטן יחסית ובו ציוד נוסף נכח כל העת שומר כשהאמר"ל היה בסמוך אליו, וגם אם מפקד עלה למגדל כדי לבחון את המתרחש, חזקה על השומר שהיה מבחין לו אירוע כזה היה מתרחש. שלישית, וזה העיקר, רב"ט פ' מסר באופן חד-משמעי ומעורר אמון כי בעת שסיים את משמרתו בשעות הבוקר נותרו במקום שני אמר"לים. אף הנאשם עצמו לא טען כי המפקד שהסיעו למשמרת הבוקר עלה למגדל השמירה ורק העלה השערה לא מבוססת בנושא (וגם בחקירתו ת/8 עמ' 7 שלל את האפשרות כי מישהו עלה למשמרת).

113. סיכומם של דברים, אנו קובעים מבחינה עובדתית כי במגדל השמירה XXX נותרו שני אמר"לים בעת סיום משמרות הלילה, ועם עלייתו של הנאשם למשמרת הבוקר.

114. בשולי הדברים נציין, כי לא ניתן להסיק מעדותו של רב"ט פ', כי האמר"ל הנוסף, שהונח מאחורי הדלת, היה בלתי תקין. רב"ט פ' עצמו מסר כי ייתכן שהתבלבל בהבחנה בין מידת תפקודם של המכשירים. אין ראייה כי מי מהאמר"לים שנמצאו באותה עת בעמדת השמירה היה מלכתחילה או באותה עת בלתי תקין. לא למותר לציין, כי עסקינן באמר"ל שנעלם ולא נמצא ועל-כן קשה לבחון את מידת תפקודו בזמן אמת.

מערכה רביעית – מעשיו של הנאשם בתום משמרת הלילה

115. לאחר שהנאשם ירד מהעמדה הוא הוסע והגיע למגוריו. בניגוד לגרסתו הראשונית בחקירה, התברר כי היה ער החל מהשעה 03:20 לערך. במשך כ- 45 דקות הוא גלש באינטרנט באמצעות מכשיר הטלפון הסלולארי, בדק מחירים של משקפות לילה וקרא אודות המכשיר. לאחר מכן שלח מספר מסרונים ובשעה 6:00 עלה למשמרת הבוקר כשברשותו משקפת ושקית. אף לשיטת הנאשם הוא הבחין באמר"ל XXX, כאשר מיקומו לכאורה היה שונה מזה שבו הותירו אמש.

116. באותה עת, במוקד, התברר כי מצוי רק אמר"ל אחד וכי שלושת האמר"לים לא הורדו מהמגדלים בסיום משמרות הלילה. משכך, התבקשו השומרים במשמרת הבוקר להביא עמם את האמר"לים בסיום המשמרת. לאחר שסיים את המשמרת, ירד הנאשם והוסע חזרה. ככל הנראה, עבר הנאשם בהגנ"ק והזדכה על אמר"ל. יצוין, כי העדים השונים לא הבחינו כי הנאשם נושא עמו אמר"ל כל שהוא. הנאשם עבר במגורים, התארגן ליציאה, נטל עמו תיק והלך לקבל את אישור המפקד לצאת לביתו. לטענתו, הוא הגיע לש.ג. ומשם לקח טרמפ עד לצומת. משם נסע באוטובוס והגיע לצומת חולון.

117. במקביל, לאחר שהורדו שלושה אמר"לים מהמגדלים התברר כי חסר אמר"ל אחד. נערכו בירורים טלפוניים עם השומרים, כאשר הנאשם מסר שבמגדל היה אמר"ל אחד עליו הזדכה ואילו סמל ח. ורב"ט פ' טענו כי הבחינו בלילה בשני אמר"לים במגדל. משכך, נערך בהסכמת הנאשם חיפוש בחדרו, שלא העלה

דבר. כמו כן, נערכו חיפושים מקיפים במוקד, במגדל השמירה XXX ובסמוך לו ובמקומות נוספים בבסיס – שאף הם העלו חרס.

118. בדרכו הביתה קיבל הנאשם מספר שיחות טלפון מהבסיס, כאשר שיחותיו עם סמל א' החלו לאחר השעה 13:30, ואילו סרן ב'. התקשר אליו עוד קודם (כבר בשעה 12:55 ולאחר מכן שיחות עוקבות רבות – ת/18), וזאת בניגוד לגרסת הנאשם. אין ראיה לפיה נמסר לנאשם באותה עת כי היו שני אמר"לים במגדל, כאשר הן סרן ב'. והן סמל א'. לא עומתו עם הטענה על-ידי ההגנה, וזו לא הביאה לעדות גורמים נוספים ששוחחו עם הנאשם.

119. סרן ב' ביקש מהנאשם להמתין במקומו שכן ייתכן שייאלץ לשוב לבסיס נוכח העלמות האמר"ל. הנאשם מסר כי ימלא אחר הבקשה אך בפועל נסע באמצעות אוטובוס לבת-ים שם הלך לביתו של וובק. כפי שקבענו לעיל, הנאשם הכחיש לכל אורך חקירותיו כי פגש אותה עת בוובק ורק במהלך פרשת ההגנה הודה כי פגש בוובק בביתו של האחרון. כפי שקבענו לעיל, התרשמנו בצורה שלילית מהנאשם והענקנו משקל מועט לגרסתו, ובמקביל איננו יכולים להסתמך על עדותו של וובק (שאף לשיטתו אינו זוכר את ההתרחשויות באותו יום) – ומשכך איננו יכולים לקבל את גרסת הנאשם באשר למעשיו בפרק הזמן בו שהה בחברתו של וובק. מכל מקום, כעולה מן האיכונים השניים שהו יחדיו לפחות בשעה 14:30 לערך.

120. לאחר מכן, התבקש הנאשם לשוב לבסיס, בדרכו חזרה מחק את ההתכתבות עם וובק, שוחח עמו בטלפון והגיע לבסיס. שם השתתף הנאשם בתחקיר, יחד עם השומרים האחרים, ולאחר מכן נחקר במצ"ח.

121. נבקש עתה להתייחס לזהות האמר"ל הנעלם. בהתאם לממצאים שקבענו, כאשר הנאשם עלה למגדל למשמרת הבוקר עדיין היו שני אמר"לים במגדל. על-פי מצב הדברים באותה עת, על המכשיר שהונח מאחורי הדלת נכתב "XXX"; ואילו על האמר"ל שהועלה על-ידי סמל ח. למגדל נכתב "יירוט". מכל מקום, הנאשם הזדכח על אמר"ל אחד, וגם אם נאמץ את גרסתו הרי שהוא הזדכח על אמר"ל "XXX" (בעוד משאר העדויות לא ניתן ללמוד במדויק מהו

האמר"ל שנעלם). משכך, אין רבותא בכך שלבית הדין הוצגה קופסא ובה אמר"ל ועליה נכתב "XXX". ראוי גם לח. כי מיקומם המקורי של האמר"לים בעת תחילת משמרת הבוקר אינו מלמד בהכרח על זהותו של האמר"ל שנעלם, שכן איננו יודעים מה היו מעשיו המדויקים של הנאשם במהלך משמרת הבוקר (בעוד שגרסתו היא שהאמר"ל עליו חתם – שהרי הוא מכחיש שהבחין באמר"ל נוסף בעמדה – הוזה והושם מאחורי הדלת). מכל מקום, בסופו של יום זהות האמר"ל שנעלם נקבעת על-פי מספרו הקטלוגי ולא בהכרח לפי הכיתוב על גבי הקופסא בה הונח.

בחירת הראיות הלכה למעשה

א. ראיות נסיבתיות – כללי

122. ראיות נסיבתיות הן ראיות שאינן מוכיחות במישרין את קיומן של העובדות המספיקות להרשעה; אלא מבססות עובדות אחרות, על דרך של היסק לוגי את התקיימות העובדות הטעונות הוכחה (ראו, בין היתר: ע/99/11 טור' **בובליל נ' התובע הצבאי הראשי** (2012), בעמ' 13). מכל מקום, לא נעשית הבחנה בין כוחן הראייתי של ראיות ישירות לבין כוחן של ראיות נסיבתיות לצורך הוכחת אשמתו של הנאשם (ע"פ 8823/12 **שבתאי נ' מדינת ישראל** (2014), בפסקה 19).

123. בפסיקה נקבע מבחן תלת שלבי להסקת המסקנה המפלילה מראיות נסיבתיות, ואך לאחרונה שב ועמד על כך בית המשפט העליון:

"תהליך הסקת המסקנות על ידי בית המשפט, על יסוד ראיות נסיבתיות, מתחלק לשלושה שלבים. בשלב הראשון, על בית המשפט לבחון כל ראייה נסיבתית בפני עצמה, ולקבוע האם ניתן להשתית עליה ממצא עובדתי. בשלב השני, על בית המשפט לבחון את מכלול הראיות, ולקבוע האם מסכת הראיות בכללותה מקימה מסקנה, לכאורית, לפיה הנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו. על בחינה זו להיעשות בהערכה

מושכלת של הראיות הנסיבתיות, ובהתבסס על ניסיון החיים ועל השכל הישר. בשלב השלישי, עובר הנטל הטקטי אל הנאשם להציע הסבר חלופי לראיות הנסיבתיות, הסבר אשר עשוי להטיל ספק סביר בהנחה המפלילה העומדת נגדו... במסגרת השלב השלישי, יידרש בית המשפט לבחון את 'התזה המפלילה', לא רק אל מול גרסתו של הנאשם, אלא גם מול הסברים חלופיים בעלי פוטנציאל מזכה, גם אם הסברים אלה אינם מתיישבים עם טענות ההגנה... ההסבר החלופי, שמטרתו להטיל ספק סביר במסקנה המפלילה העומדת לחובתו של נאשם, צריך להיות הסבר סביר ואמין, שאינו כולל השערות פורחות באוויר, ובית המשפט ייתן דעתו גם לנסיבות ולעיתוי מתן הגרסה 'המזכה' מצידו של הנאשם. רק כאשר מגיע בית המשפט למסקנה כי לא ניתן להסיק מן הראיות הנסיבתיות קיומו של הסבר אפשרי אחר השולל את אחריותו של הנאשם, פתוחה הדרך להרשעה" (ע"פ 2681/15 שטרית נ' מדינת ישראל (2016), בפסקה 45)

124. עוד הודגש בעבר, כי במסגרת השלב השני די שכלל הראיות יסבכו את הנאשם באופן המקים מסקנה לכאורית לפיה הוא אכן ביצע את העבירות שיוחסו לו, כמסקנה סבירה מפשוטם של דברים. בשלב זה יועבר הנטל הטקטי לנאשם, על מנת שיוכל להעלות ספק סביר בדבר אשמתו. קיומו של ספק סביר, ככל שהוא נוגע לראיות נסיבתיות מפלילות, משמעו כי ניתן להסיק מן הראיות הנסיבתיות הסבר אפשרי אחר השולל אחריות פלילית. על הנאשם להציע גרסה שלמה, המתייחסת למכלול הראיות נגדו (ע"פ 6392/13 מדינת ישראל נ' קריאף (2015), בפסקאות 98-100 לפסק-דינו של השופט סולברג).

125. הפסיקה חידדה, כי ההבדל בין השלב השני לשלישי מתבטא בהעברת הנטל "הטקטי" של העלאת תזה לוגית המקשרת בין שלל הראיות מצד אחד למשנהו. אך שניהם מיועדים לוודא כי המסקנה הלוגית המפלילה העולה מכלל הראיות אכן מצדיקה הרשעה מעבר לספק סביר. על יסוד האמור, קבע בית המשפט העליון כי אין מקום להציב את הרף הראייתי המקסימאלי כדרישה מקדמית כבר במסגרת המעבר מהשלב השני לשלישי. ככל שאכן מעלה התביעה גרסה המתחשבת בכלל הראיות, והמסבכת את הנאשם במסקנה

פלילית מסתברת בהתבסס על מבחני הגיון ושכל ישר, מצדיק הדבר העברת הנטל לנאשם, כדי לבחון את גרסתו במסגרת השלב השלישי (שם, בפסקאות 121-122).

126. בנוסף, "על מנת לוודא שגרסת התביעה וגרסת הנאשם יתחרו על אותו מישור ראייתי, קיימת הצדקה שבית המשפט יתחשב בכלל הראיות כבר במסגרת השלב השני, ובין היתר בהתנהגותו של נאשם, בשתיקתו בחקירה או בבית המשפט וכדומה... בין היתר, גם במודעותו של המערער למשמעויות המפלילות של הראיות ובהתייחסותו אליהן במהלך חקירתו" (שם, בפסקה 123). כפי שחידד בית המשפט העליון, שני השלבים בלתי ניתנים לניתוק מלאכותי, ולפיכך אין צורך כי המסקנה המפלילה שתועלה תהיה מעבר לספק סביר כדי לצלוח את השלב השני. עם זאת, נטל זה הוא נטל טקטי בלבד המוטל על הנאשם, להציג תרחיש חלופי סביר המתיישב עם חומר הראיות ועומד במבחני השכל הישר. נטל טקטי זה אינו משנה את נטלי ההוכחה המקובלים בהליך הפלילי, קרי הנטל על התביעה להוכיח את אשמת הנאשם מעבר לספק סביר (שם, בפסקה 124).

127. כתוצאה מכך, גם עוצמת הנטל המועבר לנאשם במסגרת השלב השלישי תושפע מחוזק המסקנה המפלילה שהציעה התביעה בשלב השני. לאחר השלב השלישי על השופט להכריע האם כמסקנה כוללת צלחה התביעה את הרף הנדרש כדי לקבוע כי אדם אשם במעשים שיוחסו לו. מסקנה זו חייבת להיות המסקנה ההגיונית היחידה, מעבר לספק סביר, וגוברת על כל אפשרות רציונאלית אחרת (שם, בפסקאות 124-125).

128. בדומה הודגש בפסיקה, כי

"בסופו של תהליך, על בית המשפט להשתכנע כי המסקנה הסבירה היחידה הנובעת ממכלול הראיות הנסיבתיות היא שהנאשם הוא זה שביצע את העברה על-מנת להרשיעו. לפיכך, כל עוד ניתן הסבר סביר אחר למכלול הראיות, לא ניתן יהיה להרשיע את הנאשם... מאידך גיסא, לא כל הסבר

חלופי שולל את הרשעת הנאשם; כאשר מדובר בהסבר מאולץ או תאורטי, שאינו מעורר ספק סביר כלשהו, יורשע הנאשם: 'על ההסתברות להתקיימותה של האפשרות האחרת, להיות מהותית ולא זניחה, צריך שתהיה לה אחיזה סבירה בחומר הראיות, ועליה לעמוד במבחני השכל הישר וניסיון החיים'" (ע"פ 3652/14 כנעאני נ' מדינת ישראל (2015), בפסקה 54)

ב. ראיות נסיבתיות – מן הכלל אל הפרט – השלב הראשון

(1) ההיתכנות המעשית לנטילת האמר"ל מהעמדה והוצאתו מחוץ לבסיס

129. ראשית נבחן מה הייתה **ההיתכנות המעשית** לנטילת האמר"ל ממגדל השמירה XXX והוצאתו מחוץ לבסיס, והאם הייתה לנאשם הזדמנות לעשות כן. ההגנה הרחיבה הן בפרשת התביעה והן בסיכומיה אודות האפשרויות התיאורטיות המגוונות להוצאת האמר"ל ממגדל השמירה והציגה את הקשיים הנובעים מהן. בעניין זה נבקש להתייחס לנסיבות האובייקטיביות של אזור מגדל השמירה ובעקבותיהן לאפשרויות הסובייקטיביות לנטילת האמר"ל על-ידי מי מהשומרים (כאשר ההשערה כי ידו של מפקד או קצין הייתה במעל נשללת, כפי שתואר לעיל ויבואר אף בהמשך).

130. מבחינה אובייקטיבית, מגדל השמירה ממוקם במרחק ממגדלים אחרים ומחדרי המגורים של החיילים, ומשכך ההגעה למקום נעשית בצורה רכובה. סביב המגדל מצויה צמחייה נמוכה, הגדר הסמוכה נעדרת פתח יציאה ורווחיה צרים. המגדל אף מצוי בסמוך לשטח מבצעי פעיל. ביום האירוע לא התקבלו דיווחים על תנועה חשודה באזור ולא קיימת עדות לפיה מי מהשומרים צעד רגלית בכביש. בפועל, לא נערכו חיפושים אחר האמר"ל מעבר לגדר, והחיפושים בתחומי הבסיס נערכו רק לאחר השעה 10:00.

131. בנסיבות הללו, לא ניתן להסיק כי הגורם שהיה אחראי להעלם האמר"ל ירד מהמגדל והלך עמו למגורים במהלך המשמרת עצמה. לא קיימות אף ראיות כי נערך תיאום עם גורם אחר, שאסף את האמר"ל מהמגדל או מעבר לגדר.

132. מבחינה סובייקטיבית, מה הייתה ההיתכנות לנטילת האמר"ל על-ידי מי מבין השומרים?

133. **סמל ח' הותיר**, כאמור, שני אמר"לים במגדל ואלו נצפו במקום אף על-ידי רב"ט פ' הנאשם, כזכור, הזדכה על אמר"ל אחד בעת שסיים את משמרת הבוקר. סמל ח' החליף את הנאשם במגדל בשעה 10:00 ולפי עדותו – הנתמכת בחיפוש שנערך במגדל בסמוך – לא היה אמר"ל כלשהו בעת שעלה למשמרתו. סמל ח' מסר בשיחת בירור שנערכה עמו כי קודם לכן היו שני אמר"לים ולאחר מכן נותר בבסיס והשתתף בתחקיר. בנסיבות הללו, כאשר סמל ח' נותר בבסיס ונערכו חיפושים מקיפים אחר האמר"ל הנעלם – ההיתכנות כי סמל ח' נטל עמו את האמר"ל מן המגדל והוציאו מהבסיס היא קלושה, וזאת חרף העובדה כי לא נערך חיפוש חיצוני בחדרו שלו או במכשיר הטלפון הסלולארי.

134. **רב"ט פ' סיים** את משמרת הלילה בשעה 06:00 וירד מהמגדל, תוך שהותיר שם שני אמר"לים. כפי שציינו לעיל, רב"ט פ' אמנם ירד מהמגדל עם שקית אך זו הייתה שקופה, והנאשם לא הבחין כי ברשותו מצוי אמר"ל. התנהלותו של רב"ט פ' תאמה למעשה את התנהלותם של השומרים במגדלים המקבילים שהותירו את האמר"לים בעמדותיהם ולא הזדכו עליהם. רב"ט פ' אמנם ביקש לצאת מהבסיס ולפיכך ביקש מחייל אחר להזדכות על הסוללה ברשותו, אך בפועל לא יצא כלל מן הבסיס. הוא מסר בשיחת בירור שנערכה עמו כי במגדל היו שני אמר"לים (בדומה לסמל ח'), ולאחר מכן השתתף בתחקיר ובחקירה. אכן, לא נערך חיפוש בחדרו שלו או במכשיר הטלפון הסלולארי, אולם בנסיבות הכוללות של האירוע וכאשר העד נותר בבסיס ונערכו חיפושים מקיפים אחר האמר"ל הנעלם ההיתכנות כי רב"ט פ' נטל עמו את האמר"ל מן המגדל והוציאו מהבסיס אף היא קלושה.

135. ביחס לנאשם נציין מספר עובדות. עד השעה 22:00 היה ברשותו במגדל אמר"ל אחד. אף אם לא ידע מראש כי עומדים להיות שני אמר"לים, הרי שכאשר הגיע למשמרת הבוקר נותרו בעמדה שני אמר"לים, כאשר רק על אחד מהם הוא היה חתום. הנאשם עלה עם משקפת לעמדה והותירה במגדל בסיום השמירה, וכן עם שקית שלא ברור מה היה תוכנה. הנאשם התבקש להשיב אמר"ל – כאשר באותה עת לא היה ידוע למוקד שבמגדל XXX נותרו שני אמר"לים. הנאשם ירד מהמגדל ונסע ככל הנראה להגניק שם הזדכה על אמר"ל אחד. לאחר הזדכות על הנשק, המשיך לדבריו לחדרי המגורים, נטל תיק ויצא מהבסיס.

136. אכן, אין ראיות לפיהם הנאשם ירד ממגדל השמירה במהלך משמרת הבוקר והלך למגורים או כי תיאם עם גורם אחר את הוצאת האמר"ל. משכך, לא ניתן להסיק כי האמר"ל הוצא על-ידי הנאשם מהמגדל במהלכה של משמרת הבוקר. עם זאת, בסיום משמרת הבוקר בעת שהנאשם ירד עם אמר"ל מהמגדל לא היה זה עניין חריג, ואין רבותא כי מי מהעדים לא הבחין בכך או היה רואה בהימצאותו של אמר"ל עם הנאשם כעובדה המעוררת תמיהה. גם העובדה כי איש לא הבחין שהנאשם נושא עמו שני אמר"לים, אינה ראייה כשלעצמה. השאלה היא, האם הייתה היתכנות מעשית כי הנאשם ירד בשלב מסוים ממגדל השמירה גם עם האמר"ל הנעלם ברשותו, כלומר עם שני אמר"לים יחדיו?

137. אכן, נוכח המרחק למגורי החיילים אין זה סביר שהנאשם – כמו כל גורם אחר – הלך כשברשותו האמר"לים למגורים במהלך המשמרת. בד בבד, העובדה כי בקרבת מקום ישנו אזור מבצעי פעיל אינה מלמדת כי לא ניתן לרדת לזמן קצר מן המגדל ולהגיע לגדר הצמודה, כאשר הימצאותם של אנשים מצדה החיצוני של הגדר אינה נדירה. גובהה של הגדר אינו ברור, הגם שרווחיה צרים ואין בה פתח יציאה. נזכיר, כי לא נערכו חיפושים מעבר לגדר ואלו שנערכו בתחומי הבסיס החלו רק לאחר שהנאשם כבר סיים את המשמרת ועשה את דרכו מחוץ למחנה, בעוד שלא ניתן לעמוד כדבעי על הנסיבות המדויקות של אופן יציאתו ומהלכה שורה בערפל. על פניו, לא ניתן לשלול לחלוטין את האפשרות כי הנאשם העביר את האמר"ל מעל לגדר הסמוכה

(ללא תיאום עם גורם חיצוני), במהלך משמרת הבוקר או בסופה, ולאחר יציאתו מהבסיס אספו בדרך זו או אחרת מבלי שאיש הבחין בכך – אם כי אפשרות זו היא בעלת סבירות נמוכה.

138. עם זאת, קיימת אפשרות סבירה אף יותר כי הנאשם החזיק ברשותו את האמר"ל הנוסף, בדרך זו או אחרת, ויצא עמו מהבסיס. אין זה מחייב כי הנאשם החזיק על גופו את שני האמר"לים. בל נשכח, כי הנאשם היה עם שקית ברשותו, וההגנה עצמה הציגה (ראו ס' 6) כי ניתן להסתיר את האמר"ל בתוך הקסדה ולשימו בשקית שקופה באופן שלא ניתן להבחין בו בנקל ומבלי שהדבר ימשוך תשומת לב (ולא למותר לציין, כי שני השומרים האחרים העידו כי האמר"ל במגדל הוסתר אף הוא מאחורי הדלת), גם אם היה בקרבת חיילים אחרים בהגנ"ק או מחוצה לו. יוטעם, כי באותה עת לא היה חשד כי מי מהחיילים הוציא שלא ברשות אמר"ל (ראו עדותו של סרן ב'). עוד נזכיר, כי הנאשם הגיע לשיטתו לחדר המגורים בסמוך לאחר ההזדכות על אמר"ל, ומשם יצא עם תיק אל מחוץ לבסיס.

139. בסופו של יום, בנסיבות הכוללות הללו, בשים לב לעובדה המרכזית כי בעת שהחלה משמרת הבוקר היו במגדל XXX שני אמר"לים, בסיומה הזדכה הנאשם על אמר"ל אחד וגורלו של האמר"ל הנוסף לא נודע – מצאנו כי הייתה קיימת **היתכנות מעשית** לנטילת האמר"ל ממגדל XXX על-ידי הנאשם, למצער בסיומה של משמרת הבוקר, והוצאתו אל מחוץ לבסיס. אמנם חלון ההזדמנות להוצאת האמר"ל היה צר, אך היה קיים כאפשרות ממשית וסבירה בהחלט ולא רק כתסריט היפותטי. בשים לב לנתון המשמעותי כי הופקד בפועל על שני אמר"לים, הזדכה על אחד מהם ויצא תוך זמן קצר מהבסיס – בניגוד לשומרים האחרים – בעוד גורלו של האמר"ל הנוסף לא ידוע, הרי שניתן לקבוע, כי לנאשם הייתה הזדמנות **ייחודית** לביצוע העבירה.

(2) התעניינותו של הנאשם באמר"ל

140. כפי שמצאנו לעיל הנאשם הביע התעניינות ביחס לאמר"ל, הן בסמוך לעלייתו למשמרת הערב והן במהלך הלילה בעת שערך חיפושים באינטרנט

אחר מחירים של מכשירים לראיית לילה. גם רב"ט פי' "התלהב" מהאמר"ל, ולמרבה הצער לא נערך חיפוש במכשירו הסלולארי. עם זאת, יחסו של הנאשם לאמר"ל היה אקטיבי ומשמעותי, הן בהפניית שאלות לקצין אודות מהות המכשיר ותפקידו, הן בצילום עמו ושליחת התמונה לוובק, בהתכתבות ביניהם על אודות המכשיר ואפשרויות הוצאתו מהבסיס ובחיפושים שערך בשעת לילה (תוך שהנאשם הכחיש תחילה בחקירתו את הדברים). יש לזכור, כי עובדת התעניינותו המוגברת של הנאשם באמר"ל אינה עומדת בפני עצמה, אלא היא נבחנת על רקע כלל הראיות הנסיבתיות.

(3) ההתכתבות עם וובק

141. מייד לאחר שעלה הנאשם למגדל השמירה, צילם עצמו עם האמר"ל ושלח את התמונה לוובק. כפי שפורט לעיל, בין השניים התפתחה התכתבות בת מספר דקות, בה פונה וובק לנאשם, מצביע על ידיעותיו בנושא מכשירים לראיית לילה ומביע התעניינות במכשיר. תגובותיו של הנאשם מלמדות כי היה מודע לאופן תפקודו של המכשיר, לחשיבותו עבור הצבא ולאפשרות המוגבלת להוציאו מהבסיס. יש לקרוא את הדברים בהקשרם, כאשר הנאשם הצהיר בחקירתו שוובק "שרוט על הדברים האלה של הצבא" בעוד האחרון אישר שהנאשם היה מודע לחיבתו לפרטים ישנים. עדותו של הנאשם לא הייתה משכנעת והוא אף הודה כי ביקש להרחיק עצמו מהאמר"ל ("רציתי שיחשבו שאני לא יודע מה זה...לא רציתי שיחשבו שהדבר הזה חשוב לי...רציתי להראות שבדבר הזה אני לא מבין מזה").

142. הטענה כי וובק ביקש תחילה את האמר"ל משום שסבר כי המדובר בפריט ישן ושכלל אינו בשימוש – היא בגדר סברה בעלמא שהנאשם עצמו שיער וממילא זו אינה מתיישבת עם שתי עובדות: הראשונה, המדובר בהוצאת דברים מהקשרם, כאשר מן ההתכתבות ניתן דווקא ללמוד שאף שוובק סבר כי מדובר בפריט ישן הוא ביקש מהנאשם להשיג עבורו "גם כזה". השנייה, טענתו הסותרת של וובק לפיה בעבר סירב הנאשם להוציא לבקשתו ציוד צבאי מיושן וקל ערך. אם אכן היה מודע וובק לעמדתו הנחושה של הנאשם בדבר הוצאת ציוד צבאי, לא היה מבקש ממנו לעשות כן.

143. איננו מקבלים אף את הגרסה לפיה ההתכתבות בין השניים נערכה באווירת שחוק, לפחות מנקודת מבטו של הנאשם. טענתו של וובק לפיה הוסיף סימן חיוך אינה נתמכת בראיות, והנאשם מצידו תפס את השיחה כרצינית לאור תשובתו העניינית בדבר האפשרות המוגבלת להוצאת האמר"ל מן הבסיס. לא ניתן להתעלם מאישורו של וובק כי הוא אכן אוהב פרטים ישנים של ציוד צבאי, וכי הנאשם ידע זאת (עמ' 169 ש' 14-15; ת/8). יוטעם, כי ההתכתבות מתפרשת על פני מספר דקות, מאופיינת בפערי זמנים בתגובות ומכילה פרטים טכניים ביחס לשימוש במכשיר. לא ניתן לנתק את ההתכתבות גם מן המקרה המוזר של החיפוש באינטרנט בשעת לילה (עובדת התומכת ברצינותה של ההתכתבות); מהכחשתו של הנאשם על אודות ההתכתבות והחיפוש; ובעיקר ממחיקת ההתכתבות האמורה זמן קצר לאחר שהשניים נפגשו בעוד הנאשם מצוי בדרכו חזרה לבסיס, כאשר הוא מודע להעלמות האמר"ל ולבירור הצפוי בנושא.

144. לו אכן היה מדובר בהתכתבות תמימה שצחוק בצידה, לא היה הנאשם ממחר למחקה והתנהגותו היא מפלילה, מצביעה על תחושת אשם וניסיון להעלים מעורבותו האפשרית בהוצאת האמר"ל (ולא "ניסיון להימנע מהאשמת שווא" כטענת ההגנה בסיכומיה). לא ניתן אף להתעלם מרצונו של הנאשם להגן גם על וובק, כאשר תחילה הכחיש את ההתכתבות ביניהם ולאחר מכן את פגישתם ביום האירוע.

145. המדובר, אם כן, לשיטתנו, בהתכתבות מפלילה המבססת על פניה מניע להוצאת האמר"ל מרשות הצבא.

(4) חיפוש באינטרנט על אודות האמר"ל בשעת לילה

146. בניגוד לגרסתו בחקירה, התברר כי הנאשם היה ער החל מהשעה 03:20 לערך. במשך זמן של קרוב לשעה הוא גלש באינטרנט באמצעות מכשיר הטלפון הסלולארי, בדק מחירים של משקפות לילה וקרא אודות המכשיר. לא ניתן ללמוד מפלט המכשיר מה פרק הזמן המדויק ששהה הנאשם בכל דף באינטרנט ומתי הסתיים החיפוש הכולל, אולם אפשר להסיק כי הנאשם ביצע חיפוש במספר נקודות זמן בתוך השעה האמורה, באתרים שונים, וממנו ניתן ללמוד על עניינו של הנאשם בנושא.

147. הסבריו של הנאשם להתנהגותו מעוררת השאלות – כאשר הכחישה בחקירה – סתרו האחד את השני ואינם סבירים כלל ועיקר. בחקירתו במצ"ח טען כי החיפוש נבע מ"סתם סקרנות" ובמקביל כי אינו זוכר את החיפוש בשל שעת הלילה המאוחרת בה בוצע ובה הוא רגיל לישון. טענתו לפיה התעורר מרעש וכי החיפוש נבע מרצונו לקנות לוובק אמר"ל כמתנה, הינם בגדר גרסה כבושה, שהועלתה רק בגדר פרשת ההגנה. תירוציו של הנאשם מנוגדים לשכל הישר ואינם עולים בקנה אחד עם התכתבותו המוקדמת ועם מכלול התנהגותו. לא בכדי הודתה ההגנה בסיכומיה כי לדברים "ניחוח" מפליל שכן יש בהם כדי להעיד על כוונותיו העתידיות של הנאשם ביחס לאמר"ל.

(5) המפגש עם וובק

148. הנאשם יצא לביתו ביום האירוע, התבקש להישאר בצומת חולון אך המשיך בכל זאת ונסע לבת-ים. אף שאמור היה להגיע לעבודתו, עלה הנאשם לביתו של וובק ופגשו. לאחר מכן, בעקבות הוראה לשוב ליחידה, נסע הנאשם חזרה לבסיס. הנאשם הכחיש בחקירתו במצ"ח כי שהה בבת-ים ביום האירוע ורק בעקבות הצגת האיכון למכשירו הסלולארי הודה ששיקר. עם זאת, במשך חודשים ארוכים, לכל אורך חקירותיו ועד לפרשת ההגנה – לרבות בעת מתן תשובתו המפורטת לכתב האישום – המשיך הנאשם להכחיש כי פגש בוובק באותה עת.

149. לשיטתנו, המדובר בשקר מהותי של הנאשם, והוא בעל משמעות ראייתית של ממש. בנוסף, כפי שקבענו לעיל, עדותו בדבר אופן הזדמנותו ה"מקרית" דווקא לביתו של וובק ועל אודות נסיבות הפגישה – הועלתה לראשונה רק בפרשת ההגנה והיא בגדר גרסה כבושה, בניסיון להתאימה לראיות שהוצגו בפרשת התביעה. נזכיר, כי הנאשם מסר גרסה "רזה" בעת חקירתו ביחס למעשיו בבת-ים, סתר עצמו לגבי התנהלותו והכחיש לחלוטין כי פגש בוובק באותו יום. לעומת זאת, בפרשת ההגנה מסר גרסה עשירה בפרטים אך מפותלת, לא סבירה ושאינה משכנעת באשר להשתלשלות העניינים, בעיקר באשר למקריית של שימת פעמיו לביתו של וובק. נח, כי האחרון ממילא אינו יכול להעיד על קורותיו של הנאשם מחוץ לביתו; ואיננו אף יכולים להסתמך על עדותו של וובק ביחס לנסיבות הפגישה ביניהם, הן לאור טענתו כי המדובר

היה ביום שגרתי מבחינתו שאינו זוכרו כדבעי והן לאור המשקל הנמוך שהענקנו לעדות.

150. ניתן אף לתמוה על מה שוחחו השניים בעת שהנאשם שב בבהילות לבסיס לאחר שזה עתה סיים את שבוע השמירות, הגיע לביתו של וובק ואמור היה לשים פעמיו לעבודתו; ובעוד הנאשם מודע לחשד כנגדו וטורח למחוק את ההתכתבות המשותפת בעלת הניחוח המפליל.

151. מכלול התנהגותו של הנאשם, כפי שהוכח בראיות, וכן השכל הישר מלמדים כי הסתרת דבר המפגש נובעים מניסיון לטשטש את מעורבותו שלו בהעלם האמר"ל, על רקע העובדה כי האחרון שהחזיק ברשותו את האמר"ל היה הנאשם עצמו ועל רקע ההתכתבות ביניהם והחיפוש אודות האמר"ל שנערכו כמה שעות קודם לכן. בנוסף, ברי כי הנאשם ביקש למנוע את הסתבכותו של וובק בפרשה, ורק כאשר הקשר ביניהם נחשף – נאלץ הנאשם לאשר טפח ובכל זאת המשיך להסתיר טפחיים. נזכיר שוב, כי גם לאחר שהעילה המקורית, לשיטת ההגנה, להסתרת דבר הפגישה פקעה – שהרי וובק זומן לחקירה – המשיך הנאשם בהעלמת המפגש והודה בכך רק בפרשת ההגנה כגרסה כבושה.

152. טענתו של הנאשם כי "הקריב" עצמו, למעשה, לטובת וובק אינה סבירה ואינה עולה בקנה אחד עם מערכת היחסים בין השניים כפי שהצטיירה בראיות. אכן, **"ניתן לחשוב על סיטואציות שבהן נאשם יימנע מלמסור גירסה שיהא בה כדי לזכותו, משום שאותה גירסה תביא בהכרח להפללתו של אחר. אפשרות זו הינה ריאלית, כאשר קיימים יחסים מיוחדים בין השניים, למשל קירבת משפחה"** (ע"פ 1888/02 מדינת ישראל נ' מקדאד, פ"ד נו(5) 221, 231). אולם, אין הנדון דומה לראיה שכן הגרסה שנמנע הנאשם למסור בדבר המפגש המשותף לא היה בה כדי לזכותו – שהרי דווקא הייתה מעצימה את החשד כנגדו ובשל כך נמנע מגילוייה – ולא הייתה "מעבירה" את האשם ממנו לאחר.

153. בנסיבות הללו, התרחישים החלופיים שהעלתה ההגנה – כי הנאשם הסתיר את המידע בדבר הפגישה עם וובק מסיבות לגיטימיות וסבירות; וכי פגישתו עם וובק הייתה מקרית – אינם סבירים כלל ועיקר, כאשר יש לבחנם על רקע מכלול הראיות הנסיבתיות.

154. ההגנה סבורה אמנם, כי ההתנהגות המיוחסת לנאשם על-ידי התביעה – נסיעה עם אמר"ל לבת-ים בכדי להעבירו לוובק, בעוד הוא מודע לחיפוש אחר האמר"ל ולאפשרות שייאלץ לשוב לבסיס – אינה מתיישבת עם השכל הישר. דעתנו אינה כדעת ההגנה. הנאשם שיקר למפקדו, שביקש ממנו להמתין בצומת חולון, והמשיך לבת-ים; הוא פגש בוובק בדירתו והסתיר פעם אחר פעם את המפגש, תוך ששיקר לגורמי החקירה; באותה עת הנאשם לא ידע כי ניתן יהיה לאתר את תנועותיו ולאחר מכן מחק את ההתכתבות המפלילה עם וובק. כלומר, הנאשם מיהר דווקא להגיע לבת-ים ולהיפגש עם וובק כשהבין שמחפשים אחר האמר"ל ועשה כל שלאל ידו כדי להסתיר את קשריו עם וובק. התנהגות זאת מעידה על מעשים הגיוניים מנקודת מבטו של מי שמבקש להשלים את ביצוע העבירה המקורית ולהסתירה.

155. בשונה מטענת ההגנה, הרי שגרסתו של הנאשם לעניין פגישה מקרית בבת ים עם לקוח ממקום עבודתו – נסתרה על-ידי הנאשם עצמו. בחקירתו השלישית במצ"ח טען כי פגש באותו אדם אך כלל לא ידע את שמו, בחקירתו הרביעית שינה את גרסתו וטען כי כלל לא פגש באיש בבת-ים ובפרשת ההגנה אף לא הזכיר את האירוע המדובר אלא טען כי בדרכו לעבודה עלה לביתו של וובק.

156. ודוק: העובדה שלא נוצר קשר נוסף בין הנאשם לבין וובק לאחר ההתכתבות ביניהם ועד למפגשם, אינה מעלה ואינה מורידה. לא נדרש תכנון מוקדם ועברייני או למצער תיאום מפורש, קל וחומר תחכום של ממש, בכדי לגלם את העבירה בכלל ואת הוצאת האמר"ל בפרט, במיוחד מנקודת מבטו ומהגיון מעשיו של הנאשם. נזכיר, כי אף לטענת וובק והנאשם, ברשות האחרון היו מפתחות לדירתו של וובק ומשכך לא נדרש כי יתאם עמו את הגעתו לדירה או כי יגיע לביתו בצורה אקראית וללא הזמנה (ראו: סעיף ס'1 לסיכומי ההגנה). עוד נוסיף, כי אין זה מן ההכרח כי הנאשם תכנן לפגוש בנקודת הזמן האמורה את וובק שכן יכול היה להותיר את האמר"ל ביעדו. יפים הדברים נוכח

העובדה שהנאשם ידע באותה עת שמתקיים חיפוש אחר האמר"ל ומנקודת ראותו ניתן לשימו במקום מבטחים, כאשר לאחר מכן טשטש את העקבות שיובילו למקום (מחיקת ההתכתבות לאחר שהבין כי יתקיים תחקיר בבסיס והסתרת ההתכתבות והמפגש בין השניים במהלך החקירה במצ"ח).

ג. ראיות נסיבתיות – מן הכלל אל הפרט – השלב השני

157. נבחן כעת את התצרף הראייתי שהתגבש (הדומה בחלקו לזה שבעניין **כנעאני** לעיל, בפסקה 63):

א. הנאשם התעניין באמר"ל עובר למשמרת הערב.

ב. הנאשם התכתב עם וובק על האמר"ל מייד עם עלייתו לעמדה עם המכשיר, כאשר בשיחה חפץ וובק באמר"ל (כדברי הנאשם לעיל, הוא **"שרוט על הדברים האלה של הצבא"**), תוך שהנאשם מודע לחשיבותו והאפשרויות המוגבלות להוצאתו מהבסיס.

ג. לעמדה הועלה אמר"ל נוסף על-ידי סמל ח. והוא הבחין כי האמר"ל שהועלה על-ידי הנאשם הושם מאחורי הדלת. גם רב"ט פ'. הבחין באיחור במיקומו הנסתר של האמר"ל.

ד. במהלך הלילה, בעת שמצופה היה כי ישן בין השמירות, הנאשם חיפש באינטרנט אחר מחירי האמר"ל במהלך הלילה, במשך שעה ארוכה.

ה. בתחילת משמרת הבוקר ביום 9.6.14 נותרו שני אמר"לים במגדל השמירה XXX.

ו. נשללה האפשרות כי אמר"ל נלקח מהמגדל על-ידי מפקד או קצין במהלך משמרות הלילה.

ז. האפשרות וההיתכנות כי האמר"ל ניטל מהעמדה והוצא מהבסיס על-ידי השומרים האחרים היא קלושה.

ח. הנאשם הזדכה על אמר"ל אחד בסיום משמרת הבוקר.

ט. לנאשם הייתה היתכנות מעשית וסבירה לנטילת האמר"ל הנוסף ולהוצאתו מהבסיס.

י. הנאשם לא המתין כמתבקש על-ידי מפקדו בצומת חולון אלא המשיך לבת-ים ושיקר למפקד כי הוא ממלא אחר הבקשה.

יא. הנאשם נפגש מייד לאחר הגיעו לבת-ים עם וובק בביתו של האחרון, תוך שהוא מכחיש באופן מוחלט את קיום הפגישה לאורך כל החקירה, וכאשר הנסיבות של מעשיו במקום לוטות בערפל.

יב. בדרכו חזרה לבסיס מחק הנאשם את ההתכתבות עם וובק ואף שוחח עמו בטלפון.

יג. שקריו המרובים של הנאשם בחקירה ביחס לנקודות משמעותיות בהשתלשלות העניינים.

158. לא מכבר פסק בית המשפט העליון, כי

"לבד מחוסר סבירותה של גרסת המערער לגופה, אין ניתן להתעלם מהתנהלותו של המערער במהלך חקירתו במשטרה ועדותו בבית המשפט, שלא הוסיפה – בלשון המעטה – לאמינותו, ואשר יש בה כדי לחזק את המסקנה בדבר אשמתו. כפי שציינתי בעניין קריאף, 'קיימת הצדקה לכך שבית המשפט יתחשב בכלל הראיות המובאות לפניו כבר במסגרת השלב השני, ובין היתר בהתנהגותו של נאשם' (פסקה 123). בדיון קבע בית

המשפט המחוזי כי יש לראות בגרסתו המאוחרת של המערער משום 'גרסה כבושה', שמשקלה הראייתי מועט, וזאת נוכח העובדה שגרסתו של המערער, הן בחקירתו במשטרה, הן בעדותו בבית המשפט, הלכה והתפתחה ככל שהתקדם ההליך, תוך הוספה ושינוי של הפרטים המרכיבים אותה, אף כאשר היו למערער מספר הזדמנויות למסרם קודם לכן" (ע"פ 8422/14 מוגאהד נ' מדינת ישראל (2015), בפסקה 39)

159. בדומה, לא ניתן להתעלם במצב הראייתי האמור מגרסתו השקרית של הנאשם, שהציג "גרסה 'משופצת' ומשופרת המבקשת להתמודד עם ראיות התביעה ולשבץ בגרסה 'תמימה', אך גם אז לא עלה ביד[ו] להסביר תהיות ותמיהות שעוררה" (ע"פ 7477/08 גץ נ' מדינת ישראל (2011), בפסקה 76(ה)). שקריו אמנם לא מהווים את האדן המרכזי בבניין הראיות והם לא מגשרים על פערים ראייתיים; אולם כן משמשים כראיה חשובה, באופן המחזק לא עדות זאת או אחרת אלא את מארג הראיות הנסיבתיות אשר הוצגו נגד הנאשם (ראו: עניין בובליל לעיל, בעמ' 22).

160. בעניינו, שקריו המרובים של הנאשם נובעים מעילה שיש לה זיקה מובהקת לאשמה בה אנו דנים – העניין שגילה באמר"ל, התכתבות עם וובק על אפשרות להוצאת האמר"ל, חיפוש באינטרנט אודות האמר"ל ומחירו, מספר האמר"לים שהיו בעמדה והגעתו לביתו של וובק מייד לאחר יציאתו מן הבסיס – ואינם נובעים מעילה שונה, כגון חששו של הנאשם מלהפליל את עצמו בעבירה אחרת. השקרים ביחס להתכתבות, לחיפוש באינטרנט ולמפגש עם וובק הם שקרים מהותיים, ברורים וחד-משמעיים, הוכחו בראיות חיצוניות אובייקטיביות, ואלו מסבכים אותו בעבירה של הוצאת רכוש מרשות הצבא (וזאת בשונה מ- ע/141/05 רב"ט אבו סבילה נ' התובע הצבאי הראשי (2006)). הבהרנו לעיל, מדוע אנו דוחים את טעמיו של הנאשם למסירת השקרים – ניסיונו המר עם רשויות החקירה, התמקדות החקירה בנאשם והרצון להגן על אדם קרוב. בנסיבות הללו, השקרים הללו ניתנו מטעמים מובהקים הנוגעים ישירות לעבירה בה נחשד והואשם.

161. כפי שהטעים בית המשפט העליון :

"ככל שתהיינה הראיות מגוונות יותר, חזקות יותר ומשתלבות האחת עם רעותה, יחברו יחדיו חלקיו של התצורף ('פאזל') עד לקבלת התמונה הכוללת, אשר אף אם אינה שלמה ואין בה מענה לכל שאלה ושאלה, עדיין היא מאפשרת הסקת מסקנה הגיונית ברמה שמעבר לספק סביר בהתבסס על הגיון החיים והשכל הישר, כאשר הצטברותן של כל הראיות הללו באופן שאינו אלא צירוף מקרים איננה מתקבלת על הדעת" (עניין קריאף לעיל, בפסקה 98 לפסק-דינו של השופט סולברג)

162. על רקע האמור, התשתית העובדתית הכוללת במקרה דנן יוצרת חזקה כי הנאשם אכן היה מעורב בביצוע העבירה, נטל אמר"ל ממגדל השמירה והוציאו אל מחוץ לבסיס. זאת על רקע הבנתו כי וובק מעוניין באמר"ל, הגם שלא הוכח תיאום בין השניים באשר לאופן הוצאת האמר"ל והעברתו לידי האחרון. בנסיבות האלו, עובר הנטל לנאשם להציע תרחיש חלופי סביר.

ד. ראיות נסיבתיות – מן הכלל אל הפרט – השלב השלישי

163. הנאשם העלה שלושה תרחישים חלופיים. נבחן האם למי מאותם תרחישים יש אחיזה סבירה בחומר הראיות והאם הם עומדים במבחני השכל הישר וניסיון החיים.

164. הראשון, גניבת האמר"ל על-ידי רב"ט פ'. ההגנה העלתה השערה לפיה רב"ט פ'. גנב את האמר"ל ומשכך טען כי נמצאו שני אמר"לים במגדל בעת רדתו מהשמירה, בעוד שבמגדל נותר אמר"ל אחד. עוד עמדה על מניעים מחשידים בעניינו: הבעת התעניינות באמר"ל, ירידה מן המגדל כשברשותו שקית ובה קסדה תוך היתכנות מעשית לנשיאת אמר"ל אחד בשעת בוקר מוקדמת, אי-הזדכות בעצמו על ציוד השמירה בהגנ"ק בתום המשמרת כאשר לכאורה אישר שהייתה לו היכולת ליטול את האמר"ל באותן נסיבות, תכנון לצאת לביתו, בדיקתו העצמית האם האמר"ל מצוי בחדרו והאפשרות כי באותה עת הסתיר

את האמר"ל. לטענת ההגנה, רב"ט פ'. ידע כבר מלכתחילה שאינו אחד החשודים המרכזיים והכיר את גרסת הנאשם.

165. לאחר שבחנו באופן דקדקני את הדברים לא מצאנו כי לתרחיש המוצע על-ידי ההגנה יש אחיזה סבירה בחומר הראיות. לא בכדי מצאנו כי עדותו של רב"ט פ'. היא מהימנה בעינינו. הוא העיד בצורה ברורה וישירה והשיב כדבעי לקושיות השונות, ללא פיתולים ותירוצים בלתי סבירים, וכאשר גרסתו נתמכה בעדויות אחרות. נתנו אמון בהכחשתו כי נטל את האמר"ל ולא מצאנו מניע כל שהוא שיניעו להוציא את המכשיר מרשות הצבא.

166. אף התנהגותו של רב"ט פ'. הייתה סבירה בהחלט ואינה מעוררת תמיהה. הבעת ההתעניינות באמר"ל הייתה כללית וחד-פעמית מעצם הימצאותו של המכשיר ("איזה מגניב, יש פה משקפת"), כאשר לא הוכח מתי בוצעה ההתכתבות. זאת בשונה מן הנאשם שהתעניינותו באמר"ל הייתה מעמיקה, בוצעה בסמוך להיעלמותו ובמספר אופנים (מול הקצין, צילומו עם האמר"ל, ההתכתבות עם וובק ביחס לאפשרות השגת אמר"ל וחיפוש באינטרנט ביחס למכשיר ולמחירו).

167. נשוב ונדגיש, כי לא הוכח מניע כל שהוא שיביא את רב"ט פ' ליטול את האמר"ל ולהוציאו מרשות הצבא. משכך, לעובדה כי רב"ט פ' ירד עם שקית שקופה ובה קסדה אין משמעות כשלעצמה באופן המנותק ממקבץ הראיות הכולל.

168. אין רבותא גם בעובדה כי רב"ט פ' ביקש מחייל אחר להזדכות במקומו על הסוללה, נוכח היותה שמירתו האחרונה ורצונו לצאת לביתו (כפי שהנאשם יצא לביתו בסיום משמרתו שלו). אף סרן ב' עצמו סבר בתחילה, כי מי מהשומרים שכח להזדכות על האמר"ל בסיום השמירה והלך לחדרו (עמ' 117 ש' 24-25). נדמה כי ההגנה לא הבחינה באירוניה שהייתה בתשובתו של רב"ט פ' להשערתה כי הייתה זאת הזדמנות טובה להוציא את האמר"ל (כאשר חיוכו של העד צוין במפורש בפרוטוקול – עמ' 34 ש' 15-16). מכל מקום, נזכיר כי רב"ט פ' התקשר למפקדו בכדי לוודא אם יכול לצאת לביתו ולאחר שנענה בשלילה נותר בבסיס.

169. כאמור, נקודת המוצא של סרן ב'. בתחילת האירוע הייתה כי ייתכן שהאמר"ל נשכח על-ידי מי מהשומרים בחדרו. משכך, אין תמיהה בכך שהתקשר לשומרים שנכחו במגדל XXX וביקשם לבדוק שמא האמר"ל נמצא בחדרם. בנסיבות הללו, אין גם תמה כי השומרים, ובהם רב"ט פ', ביצעו חיפוש ואין ראייה מעבר להשערה בעלמא כי האחרון הסתיר באותה עת במקום עלום את האמר"ל. נשוב ונזכיר, כי רב"ט פ' ישן בחדרו ולא יצא מן המחנה עד לאחר החקירה ובבסיס נערכו חיפושים מקיפים. כפי שקבענו לעיל, גרסתו הראשונית והמרכזית של רב"ט פ' – לפיה במגדל היו ונותרו שני אמר"לים – נמסרה כבר בתחילה למפקדים עוד קודם לקיומו של התחקיר; ואילו הנאשם שיצא לביתו הצטרף רק בשלב מאוחר יותר לתחקיר.

170. בנסיבות הכוללות הללו, על רקע פסיפס הראיות השלם, מצאנו כי התרחיש החלופי שהעלתה ההגנה לפיו רב"ט פ' הוא שהוציא את האמר"ל מרשות הצבא – אינו בעל אחיזה סבירה בראיות והוא מנוגד לשכל הישר ולמהימנות הרבה שאנו מעניקים לעדותו של רב"ט פ'.

171. השני, גניבת האמר"ל על-ידי קצין XXX, שברמה העקרונית הוא בעל גישה לאמר"לים. בפני בית הדין לא הובאו ראיות בדבר זהותו של קצין XXX. עם זאת, הסברות שהועלו על-ידי מספר עדים בעת חקירתם במצ"ח לפיהן ידו של קצין XXX הייתה במעל – לא זכו לאישוש ונותרו בגדר השערות גרידא. בניגוד לטענת ההגנה, הראיות הצביעו על היעדרותו של קצין XXX מספירת הציוד בשעות הערב – כאשר לא היה חוסר באמר"לים, ועוד טרם שהועלה האמר"ל הנוסף למגדל – ולא בשעות הבוקר בעת שהמוקדנית כבר לא שימשה בתפקידה. הטענה כי הקצין לא נכח בתחקיר אינה מלמדת על דבר, כשלעצמה, שכן אופן עריכת התחקיר והעילה להיעדרותו ממנו של הקצין לא הובררו.

172. מכל מקום, מהעדויות השונות, ואף לגרסתו של הנאשם, אין ראייה לפיה קצין XXX עלה בפועל למגדל השמירה XXX במהלך הלילה, ומשכך ההיתכנות העקרונית לעשות כן אינה מעלה ואינה מורידה (תרתני משמע). למותר לציין, כי איש לא ראה בהזדמנות כלשהיא כי קצין XXX או חוז באמר"ל בסמוך למגדל.

פרטנו לעיל מדוע אין אחיזה סבירה בראיות, הן לאור עדויות השומרים והן לאור מבנה מגדל השמירה, לסיטואציה בה מפקד אחר עלה למגדל השמירה באותו לילה ונטל אמר"ל מבלי שאיש הבחין בו. הדברים אף אינם מתיישבים עם הנוהל העקרוני של "החלפה חמה", לפיו מבוצע זיכוי של השומר במגדל עצמו, ללא הורדת האמר"ל מהמגדל. לא ברור גם מה היה המניע של קצין XXX ליטול את האמר"ל ולהוציאו מרשות הצבא. אף אם היו שני אמר"לים במגדל וביקש להזדכות על אחד מהם, הרי שבפועל היה עושה כן ולא היה נמצא בדיעבד חוסר באמר"ל.

173. לפיכך, אף התרחיש הנוכחי נעדר אחיזה סבירה בראיות והוא מנוגד לשכל הישר.

174. השלישי, נטילת האמר"ל מההגנ"ק לאחר שהונח שם על-ידי קצין XXX. תרחיש זה נסמך, למעשה, על ההנחה כי האמר"ל הנעדר אכן הושב להגנ"ק על-ידי קצין XXX. עם זאת, כפי שצינו לעיל אין אחיזה סבירה בראיות להשערה כי קצין XXX נטל את האמר"ל מן המגדל במהלך הלילה או בבוקר.

175. מעבר לכך, כפי שקבענו לעיל, ציוד הלחימה הממוספר – ובעיקרו המשקפות והאמר"לים – נשמר במוקד בתוך כספת ולחלופין בארון נעולים. המוקד עצמו מאויש ונעול בהעדרו של האחראי על הציוד. לפיכך, גם בהנחה שטורי (מיל') אי' סיימה את משמרתה בשעה 6:00 ואילו סמל אי' החל את משמרתו בשעה 07:00 (ראו ת/1 עליו ניתן להסתמך), אין ראייה לפיה באותה עת המוקד לא היה נעול.

176. על אף העובדה כי הקוד היה ידוע לאחרים בגף, הרי שהאמר"לים היו שמורים בכספת ובארון נעולים ואילו קצין XXX אמנם משרת בבסיס אך לא בגף (שכן סרן ב' היה הקצין התורן מטעם הגף באותה עת). עוד יש לזכור, כי בסיום המשמרת הודיעה טורי (מיל') אי' למחליפה, סמל אי', כי לא הורדו אמר"לים מן העמדות. סמל אי' אכן מצא עם הגיעו למשמרת, כי שלושת האמר"לים אינם מצויים במקומותיהם הנעולים במוקד. כלומר, על פניו לא היה פער במספר האמר"לים באותה שעה שחלפה בין הימצאותם של המוקדנים.

177. אמנם לשומרים מסוימים, מש.ג. צפון, יש אפשרות להיכנס ליטול ציוד מהמוקד, אולם לא עלה כי הדבר נעשה ללא פיקוח. סמל א' אכן נטלה בערב מש.ג. צפון מה שסברה כמשקפת, אך אין רבותא בהימצאותה של המשקפת בעמדה נוכח ההנחה הסבירה, כפי שעלה מן הראיות, כי זו נותרה בעמדה בסיום משמרות היום; ולא כי ניטלה ללא פיקוח כהשערת ההגנה.

178. כלומר, התרחיש המוצע על-ידי ההגנה מבוסס על שורה של הנחות בלתי סבירות ובלתי מבוססות, הנעדרות אחיזה במציאות: לפיו קצין XXX הוריד אמר"ל ממגדל XXX מבלי שהשומר או איש אחר שם לב לכך; הגיע למוקד והניח שם את האמר"ל מבלי להזדכות עליו ומבלי שהמוקדנית שמה לב להימצאותו תוך שהותיר את האמר"ל במקום לא נעול; ולאחר מכן גורם זר שאינו ידוע ניצל את היעדרותו של גורם אחראי במוקד במשך פחות משעה, נכנס למקום ונטל ללא רשות את האמר"ל. נדמה כי המדובר בהשערה קלושה ורחוקה מהמציאות, נעדרת אחיזה סבירה בראיות ומנוגדת לשכל הישר.

179. לפני סיום נבקש להדגיש, כי בבסיס נערכו חיפושים נרחבים (ת/1 עמ' 3 ש' 24-25; עדויותיהם של סרן ב' ורס"ל ח'). משכך, אף האפשרות כי האמר"ל לא הוצא מן הבסיס אלא נותר בטעות או בהיסח הדעת במקום אחר בתוככי הבסיס, נשללה.

180. סיכומם של דברים, לא עלה בידי הנאשם להציג גרסה שלמה מחד גיסא המתייחסת למכלול הראיות נגדו, או תרחישים חלופיים מאידך גיסא בעלי אחיזה סבירה בחומר הראיות, ואשר עומדים במבחני השכל הישר וניסיון החיים (השוו: עניין **מוגאהד** לעיל, בפסקה 38). התרחישים החלופיים שהציגה ההגנה אינם בעלי אחיזה סבירה בחומר הראיות ואינם מתיישבים עם השכל הישר.

מחדלי חקירה

181. ההגנה הצביעה על מספר מחדלי חקירה שהתרחשו בתיק. נבחן אותם אחד לאחד, ולאחר מכן נבדוק מה משמעותם.

182. ראשית, התמקדות גורמי החקירה בנאשם. אכן, מראשית החקירה החשד המרכזי הופנה כלפי הנאשם, אך אין המדובר בעניין מופרך זאת לאור שלושה טעמים: הממצאים הראשוניים בשטח והתחקיר שנעשה למעורבים; הפער שנוצר כבר מתחילת השתלשלות העניינים בגרסאות השומרים – כאשר סמל ח' ורב"ט פ' ציינו כי היו במגדל שני אמר"לים ואילו הנאשם שנותר אחרון בעמדה טען להימצאותו של אמר"ל אחד; ובשל העובדה כי הנאשם יצא לביתו בעוד השומרים האחרים נותרו בבסיס.

183. חרף האמור, כלל המעורבים בפרשה לרבות השומרים נחקרו תחת אזהרה, וזאת הן ביום האירוע הן למחרת (ראו, לדוגמה: ת/1, ת/23, ת/24, ס/2) והן מספר ימים לאחר מכן – גם לאחר שהנאשם נחקר. קצין החקירות של מצ"ח, סגן ב' ב', מסר כי נבחנו מספר כיווני חקירה סבירים (ראו גם: ס/1, ס/4). מכל מקום, כפי שציין קצין החקירות נוכח התנהגותו של הנאשם בחקירה ותגובותיו לקושיות שהועלו במהלכה – שהכילו אף סתירות ותשובות סתומות – כמו גם העדר הצבעה על כיוון מסוים, הנאשם אכן הפך לחשוד מרכזי.

184. אמנם, גורמי מצ"ח התרשלו במידה מסוימת בתפקידם, שכן ראוי היה כי יבצעו בעצמם חיפוש בחדריהם של השומרים ממגדל XXX וכן כי יבדקו את מכשירי הטלפון הסלולאריים של שני השומרים האחרים. המדובר בפעולות חקירה שגרתיות וסבירות, שלא היה קושי לבצען.

185. עם זאת, נדגיש כי בתחילה סברו ביחידה כי אחד השומרים שכח בהיסח הדעת את האמר"ל בחדרו ומשכך התבקשו כלל השומרים לבצע חיפוש בחדרם, בעוד הנאשם כבר יצא מן הבסיס ועל כן נערכה בדיקה בחדרו בהסכמתו. עוד נוסיף, כי כבר בחקירה עלתה (מפי רב"ט פ') התעניינותו של הנאשם באמר"ל וכן התגלה כי הנאשם טען שהעלה אמר"ל למשמרת שהחלה בשעה 18:00 והקפיד ברישומיו בטפסי החתימה על הציוד. כפי שהדגשנו לעיל, התרחיש לפיו ידו של

רב"ט פ' הייתה במעל נעדר אחיזה סבירה בחומר הראיות; ולא ניתן להשוות בין מידת ההתעניינות הכללית של רב"ט פ' באמר"ל לבין זו המעמיקה והמגוונת שהביע ונקט בפועל הנאשם. גם לעובדה כי סמל ח' ביקש סיוע ת"ש אין משמעות של ממש בנסיבות העניין, משהתברר כבר מתחילה כי אף רב"ט פ' שהחליפו בשמירה מסר גרסה דומה ביחס להימצאותם של שני אמר"לים במגדל וכי בעת שהתגלה שנעלם אמר"ל סמל ח' החל במשמרת הבוקר שלו ולא יצא מן הבסיס (אף ההגנה אינה מפנה כיום אצבע מאשימה כלפי סמל ח').

186. מכל מקום, לאחר חיפוש שנערך במכשירו הסלולארי של הנאשם, בהם נמצאו תמונותיו של הנאשם עם אמר"ל וההתכתבות המפלילה עם וובק – בניגוד לגרסתו הראשונית בחקירה, ברי כי החקירה התמקדה כעת בנאשם. אט אט הצטברו ראיות מגוונות ורבות כנגד הנאשם, בעוד הוא נוקט בצורה מכוונת בטקטיקה של הסתרה והטמנת המידע המפליל בליבו ופיזור שקרים רבים בחקירתו.

187. שנית, מעורבותו האפשרית של קצין XXX. כפי שציין קצין החקירות במצ"ח באותה עת סברו גורמי החקירה, כי קצין ההגנ"ק סרן ב'. הוא קצין XXX והוא מסר את גרסתו ביחס לאירועים. קצין החקירות הוסיף, כי לא היה מודע לחשד שהפנה רב"ט פ' כלפי קצין XXX; ואילו הנאשם מצידו לא מסר תאור של הקצין ששיער כי היה מעורב באירוע.

188. אכן, בפני בית הדין לא הובאו ראיות ביחס לזהותו של קצין XXX, ואיננו יודעים אם בסופו של יום אותר הקצין ונחקר. האם ניתן להתייחס להתנהלות מצ"ח בנושא כמחדל חקירה?

189. נזכיר, כי הנאשם ניסה בחקירה להסיט את החשד כנגדו תוך מסירת מענה עמום ביותר, שנזרק כהשערה גרידא בדבר מעורבותם של אחרים ("לא יודע אולי זה קצין" – ת/6 עמ' 6 ש' 1; ראו גם: עמ' 78-79 לפרוטוקול). ודוק: אין ראייה לפיה הנאשם מסר פרט מזהה ביחס לקצין XXX. טענתו של הנאשם לפיה מסר לחוקר "שהיה קצין שעולה למעלה לבדוק את הצידוד" (עמ' 139 ש' 20-21) היא בגדר תוספת מאוחרת של הנאשם בפרשת ההגנה, בעוד קצין החקירות

אשר רק את העובדה ששאל את הנאשם לזהותו של הקצין ולא נענה על-ידי הנאשם. מה עוד, שטענתו של הנאשם – לפיה לא הכביר בפרטים ביחס לזהות הקצין נוכח העובדה שגורמי מצ"ח כבר שמעו על קיומו בתחקיר – אינה מתיישבת עם העובדה שהשערתו העמומה ביחס למעורבותו של קצין ניתנה עוד קודם לתחקיר. עוד נציין, כי ההגנה לא עימתה ברחל בתך הקטנה את קצין החקירות עם הטענה לפיה חוקרי מצ"ח השתתפו בתחקיר בו עלה, לכאורה, עניינו של קצין XXX (בשונה מן הטענה להשפעת התחקיר על גרסאות העדים).

190. כך או כך, ההשערה שהועלתה לגבי מעורבותו של קצין XXX בגניבת האמר"ל נסמכה בעיקרה על היעדרותו לכאורה מן התחקיר שבוצע ביחידה, והסברנו לעיל מדוע אין בעובדה זאת כשלעצמה כדי לגבש חשד סביר כנגדו. בנוסף, ההיתכנות כי קצין XXX, תהא זהותו אשר תהא, היה מעורב במעשה הגניבה – היא קלושה כפי שתיארנו בהרחבה לעיל. בנסיבות הללו, לא ניתן לקבוע כי התנהלותה של מצ"ח בסוגיה מהווה מחדל חקירה.

191. שלישית, קיומו של תחקיר משותף טרם החקירה הפלילית. ראוי לערוך סדר בהשתלשלות העניינים. במקביל לעריכת חיפושים בבסיס אחר האמר"ל הנעלם, נשאלו טלפונית שלושת השומרים האם האמר"ל נמצא ברשותם וכן התבקשו לערוך חיפוש בחדרם (למעט הנאשם, שבהסכמתו נערך חיפוש בחדרו). כפי שקבענו לעיל, גרסתם הראשונית והמרכזית של סמל ח' ושל רב"ט פ' – לפיה במגדל היו ונותרו שני אמר"לים – נמסרה כבר בתחילה למפקדים עוד קודם לקיומו של התחקיר ומבלי שהשניים תאמו דבריהם; וגם הנאשם מסר את גרסתו שלו למפקדים. הנאשם, כידוע, יצא לביתו ורק מששב השתתף בתחקיר שנערך ביחידה. לאחר מכן נחקרו במצ"ח במקביל המעורבים המרכזיים – שלושת השומרים – ושוב על עיקרי גרסתם; ובמהלך החקירה נפנו השלושה לתחקיר נוסף שנערך ביחידה. כפי שקבענו לעיל, לא ניתן לקבוע כי התחקיר בוצע בנוכחותם של גורמי מצ"ח. בד בבד, קצין החקירות מסר בעדותו, כי אינו רואה פסול בהשתתפות החשודים בתחקיר לאחר שכבר נלקחה גרסה ראשונית.

192. אכן, ברמה העקרונית, עריכת תחקיר "עלולה אכן לפגום בזיכרונם של העדים השונים, להביא לתיאום גרסאות ואף לעריכת שינוי בתום לב ולעיתים באורח בלתי מודע בגרסאות. במובן זה, עלולה עריכת התחקיר לשבש את עבודת הגורם הממונה על עריכת חקירות על פי דין" (ע/41/11 רב"ט טדגי נ' התובע הצבאי הראשי (2011), בעמ' 22-23).

193. חרף האמור לעיל, לא מצאנו, כי במקרה הנדון לפנינו כאן נודעה משמעות ראייתית של ממש לעריכת התחקיר ביחידה, במובן של "זיהום" החקירה. כפי שצינו, גרסתם המרכזית של המעורבים נמסרה כבר מראשית הדרך למפקדים ולא מצאנו כי שני השומרים האחרים תיאמו ביניהם את גרסתם. נזכיר, כי באותה עת לא חשדו ביחידה כי האמר"ל הוצא מרשות הצבא וסברו כי אחד השומרים שכח את האמר"ל ברשותו; במקביל, אף נערכו חיפושים נרחבים בבסיס. אף שנסיבות עריכת התחקירים נותרו בחלקם לוטות בערפל – משעורכי התחקירים לא הובאו לעדות – ניתן להסיק כי הנחת המוצא מצד המפקדים הייתה בתחילה כי לא בוצעה בהכרח עבירה פלילית ביחס לאמר"ל וזו הסיבה שנערך התחקיר, תחילה שלא בנוכחות הנאשם ולאחר חזרתו לבסיס יחד עמו. רק לאחר מכן, משהתברר כי האמר"ל לא נמצא וכי קיימים פערים בגרסאות המעורבים, נערכה פנייה למצ"ח.

194. אכן, לטעמנו לא היה מקום כי חקירות המעורבים בערבו של יום תופסקנה לשם השתתפותם של השומרים בתחקיר נוסף. היה ראוי כי משהחלה חקירת מצ"ח וזו מצויה בעיצומה, תמתין היחידה עם עריכת התחקיר הנוסף, למצער עד לאחר סיום חקירתם הראשונית של כלל המעורבים. עם זאת, בפועל שבו כלל המעורבים בחקירה הראשונית על גרסתם המרכזית והעיקרית בדבר מספר האמר"לים שנמצאו במגדל בעת משמרותיהם. אין ראייה לכך שמי מהשומרים שינה גרסתו, כפי שנמסרה בתחקיר או בחקירה, וההגנה לא עימתה את השניים עם דבריהם בתחקיר (ונציין, כי סברותיו והשערותיו של רב"ט פ' באשר לאחראים להעלמות האמר"ל אינם מעלים ואינם מורידים). כך או כך, שמענו את עדויותיהם של כלל המעורבים, היינו ערים לקיומם של התחקירים לא מצאנו כי מי מהעדים – לרבות השומרים

האחרים – שינו או תיאמו את גרסאותיהם וקבענו כי אנו מאמינים לעדויותיהם בפנינו. בנסיבות כאלה, אין למצוא השלכה לעובדת עריכת התחקיר במקרה זה (השוו: עניין **טדגי** לעיל, בעמ' 23-24).

195. רביעית, דלות החקירה בעניינו של וובק. ההגנה טוענת, כי גורמי מצ"ח התרשלו בכך שמעבר לאיכון שנערך למכשירי הטלפון הסלולאריים של הנאשם ושל וובק, לא נערכו פעולות חקירה נוספות (כגון: חיפוש בביתו של וובק ובמכשירו הסלולארי, בדיקת קורותיו באותה עת וסבירות טענותיו).

196. על פניו, הצדק עם ההגנה כי היה מקום שגורמי מצ"ח יבצעו בדיקה מהירה ומעמיקה יותר ביחס לוובק, הגם שהוא אזרח, וזאת לאור ההתכתבות בעלת הניחוח המפליל בין השניים; ובשלב מאוחר יותר האיכון שנערך למכשירים הסלולאריים ואשר לימד על הימצאותם של השניים יחדיו בבית-ים. דא עקא, כי ההגנה לא עימתה כלל את קצין החקירות של מצ"ח עם הטענות הנוגעות לפעולות החקירה שהתבצעו או שניתן היה לבצע ביחס לוובק. משכך, איננו יכולים לדעת מה הסיבה לאי-נקיטה באותן פעולות חקירה – כמו לדוגמה, המועד המאוחר בו נודע על הקשר בין השניים בעוד הנאשם כבר שוחח באותו יום עם וובק; כאשר להעדר הפניית שאלות מטעם ההגנה יש משמעות ראייתית (ראו: ע"א 9010/08 **מרכז רפואי רבין נ' לוביאניקר**, תק-על 2011(3), 547, 560 (2011); ראו גם: ע"פ 729/06 **רוטקביץ נ' מדינת ישראל**, תק-על 2006(4), 1357, 1363 (2006)). כפי שצינו לעיל, דווקא המועד הסמוך יחסית לאירוע בו סיפר הנאשם לוובק על אודות ההתכתבות שנחשפה וחקירתו בנושא העלמות האמר"ל, העלתה תמיהה הכיצד באותה עת לא זכר וובק את שהתרחש ביום האירוע (גם אם נחקר בחלוף מספר חודשים).

197. אכן, על פי ההלכה הפסוקה

"ייתכנו מקרים שבהם מחדלי גורמי החקירה יהיו כאלו, הפוגעים בזכותו של הנאשם לנהל הליך הוגן במידה, המחייבת זיכוי בדין. עם זאת, אותה הלכה קובעת, כי נפקותו של מחדל חקירתי נבחנת לאור נסיבות המקרה ומידת חומרתו של המחדל. נקבע, כי:

על בית המשפט הדן בדבר לבחון בקפידה אם הימנעות מעשיית פעולת חקירה מסוימת יש בה כדי לגרום לאובדן ראייה בעלת פוטנציאל מזכה, או כדי להקשות על הנאשם להתמודד עם חומר הראיות העומד לחובתו, באופן הגורם לקיפוח הגנתו של הנאשם' (ע"פ 4732/10 מדינת ישראל נ' פלוני (טרם פורסם, 10.10.2011))

צוין לא פעם, כי הרשות החוקרת איננה חייבת לאסוף והתביעה איננה חייבת להציג את כל הראיות הקיימות במקרה פלוני וניתן להסתפק בראיות המספיקות לשם הרשעה במידה הנדרשת בפלילים:

'הלכה פסוקה היא, כי על התביעה לא מוטלת החובה להביא את כל הראיות האפשריות והטובות ביותר, אלא רק בכמות המספקת להוכחת האישומים מעבר לספק סביר (ראה: ע"פ 1645/08 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 3.9.2009); ע"פ 7320/07 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 13.5.2009) בפסקה 16' (ע/28,30/11 התובע הצבאי הראשי נ' סמל שחאדה (2012)).

כן נקבע כי הנפקות המשפטית של מחדלי חקירה נקבעת לעולם על פי מידת פגיעתם ביכולתו של הנאשם להתגונן, ובתשובה לשאלה אם אותם מחדלים מעוררים ספק סביר באשמה (ראו ע"פ 37/07 פרג נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 10.3.2008)). אכן, במקרים שבהם הוכרו מחדלי החקירה ככאלה אשר גרמו נזק ראייתי לנאשם והביאו, לבסוף, לזיכוי נאשמים, היה זה מקום בו הוכר כי: 'מחדלי החקירה מגבילים באופן ממשי את יכולתו של הנאשם לערער על מהימנותה של הראיה ואף על קבילותה'. נקבע, כי:

'בסוג זה של מקרים, מן הראוי לאמץ את דוקטרינת הנזק הראייתי באופן המותאם לתכלית ולמבנה הדין הפלילי. כך, יישקל הנזק הראייתי' (ע"פ 2869/09 זינאתי נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 9.11.2011))

(עניין בובליל לעיל, בעמ' 19-20; ראו גם: ע"פ 5373/12 אבורמד נ' מדינת ישראל (2015), בפסקה 48 לפסק-דינו של השופט שהם; ע"פ

6761/14 **מדינת ישראל נ' רכאב** (2015), בפסקה י"א; ע"פ 5073/11
חנוכה נ' מדינת ישראל (2014), בפסקה 22; ע"פ 2285/09 **אללו נ'**
מדינת ישראל (2011), בפסקה כ'; ע"פ 4906/09 **אלנבארי נ' מדינת**
ישראל (2010), בפסקאות 23-24; ע"פ 11/15 **רב"ט עטייה נ' התובע**
הצבאי הראשי, בפסקה 11 (2015); ע"פ 21/08 **סגן עוזיאל נ' התובע**
הצבאי הראשי, בפסקה 12 (2008)

198. לאחר שבחנו בזהירות את מהות המחדלים ואילו ראיות נגרעו ממארג הראיות כתוצאה מהמחדלים הנטענים – לא מצאנו כי נפקותם של מחדלי החקירה מקימה ספק סביר באשמתו של הנאשם. ביחס לכל מחדל חקירה הסברנו מדוע אין הדברים הם כצעתה, קרי כי מידת חומרתם של המחדלים אינה משמעותית או לא ניתן להעריך את משקלם נוכח אי-בירור הנושא כדבעי מצד ההגנה.

199. לא מצאנו כי הימנעות מעשיית מי מפעולות החקירה שצוינו לעיל היה בה "כדי לגרום לאובדן ראייה בעלת פוטנציאל מזכה, או כדי להקשות על הנאשם להתמודד עם חומר הראיות העומד לחובתו, באופן הגורם לקיפוח הגנתו של הנאשם" (עניין פלוני לעיל בפסקה 26).

200. ביחס לטענות הנוגעות לקצין XXX ולתחקיר שנערך ביחידה הסברנו מדוע אין המדובר במחדלי חקירה של ממש ומדוע לא היה באותם "מחדלים" כשלעצמם כדי לגרום לאובדן ראיה בעלת פוטנציאל מזכה. כפי שקבענו, ממילא לא הייתה ראיה כי קצין XXX בא במגע עם האמר"ל בעת חילופי השומרים במגדל; ואילו התחקיר לא השפיע בפועל על גרסאותיהם של המעורבים השונים.

201. באשר לאי-מיצוי החקירה בעניינו של וובק, הרי שקבענו כי העדרן של פעולות החקירה לא נבחן על-ידי ההגנה אל מול קצין החקירות של מצ"ח וממילא איננו יכולים לדעת את הסיבה לאי-ביצוען. מכל מקום, לא ברור אילו ראיות מזכות יכלו היו להתקבל בהקשר הנוכחי. גם לו נערך חיפוש בביתו של וובק ולא היה מעלה דבר, אין בכך כדי לשמוט את הקרקע מתחת לשאלה האם הנאשם הוציא את האמר"ל והעבירו לידי, בשים לב למועד המאוחר בו נודע

למצ"ח על עומקו של הקשר בין השניים והימצאותם יחדיו בבת-ים. גם ביחס למכשירו הסלולארי, הרי שההתכתבות בין הנאשם לוובק כבר נחשפה ולו הייתה התכתבות מאוחרת בין השניים שיכולה הייתה לשמש לזכותו של הנאשם, חזקה עליו כי היה מציגה. למותר לציין, כי התכתבות נוספת בעלת ניחוח מפליל בין וובק לגורם אחר ביחס לאמר"ל, לא הייתה מסייעת בלשון המעטה לנאשם. חקירתו המוקדמת של וובק אכן הייתה עשויה לסייע, אך כפי שהסברנו לעיל זכרוננו הלקוי של וובק ביחס ליום האירוע לא נבע בהכרח מן המועד בו נחקר לבסוף; וכשלעצמו עורר תמיהה מן הטעמים שפורטו לעיל.

202. באשר להעדר חיפוש בחדרם ובמכשירם הסלולארי של סמל ח' ורב"ט פ', התייחסנו לעיל בהרחבה מדוע בנסיבות המקרה – על רקע החיפוש הנרחב שבוצע בבסיס, היוותרותם של השניים ביחידה ביום האירוע, העניין הכללי בלבד שגילה רב"ט פ'. באמר"ל, גרסתם הדומה והמהימנה של שני השומרים בנקודות השנויות במחלוקת וכיו"ב – אין המדובר במחדל חקירה משמעותי. מכל מקום, העדר החיפוש במכשירם הסלולארי של השניים אינו יכול להוות, בנסיבות העניין, משום אובדן של ראיה מזכה, שכן הוא מניח את המשוער – קרי, כי היו נמצאות בהכרח התכתבויות מפלילות של מי מהשומרים עם גורמים אחרים ביחס לאמר"ל, חיפושים באינטרנט ביחס לאמר"ל ולמחירו וכו' – בדומה לאלו שנמצאו ביחס לנאשם. מכל מקום, לאור התקדמות החקירה וביסוס החשד כנגד הנאשם, איננו סבורים כי יש במחדל החקירה האמור כדי להוות גורם המקפח את הגנתו של הנאשם או שעשוי היה להפיל את בניין הראיות הממשי שנצבר בעניינו. נזכיר, כי התשתית העובדתית הכוללת – פסיפס ומקבץ של ראיות רבות ומגוונות – היא שיצרה את החזקה כי הנאשם אכן היה מעורב בביצוע העבירה, נטל אמר"ל ממגדל השמירה והוציאו אל מחוץ לבסיס.

סיכום

203. מארג הראיות שנבנה במקרה דנן הוא מגוון ואמין ונבנה לבנה על-גבי לבנה, המשתלבות האחת ברעותה; בעניינו ישנה תשתית רחבה ומוצקה של ראיות נסיבתיות הקושרות את הנאשם לאירוע. ההגנה טרחה ועמלה רבות, הן במהלך ניהול המשפט והן בסיכומיה המעמיקים, בכדי לסתור את בניין

הראיות ולערער את יסודותיו. בסופו של יום, מצאנו כי הנאשם לא הצליח להציג תרחיש חלופי סביר או להצביע על מחדלי חקירה שהיה בהם כדי לקפח את הגנתו, בשים לב לנסיבות העניין. לאחר ששבנו ובחנו, בדקדקנות, בקפדנות ובזהירות את מכלול הראיות הנסיבתיות, הגענו לכלל מסקנה כי הן מצביעות מעבר לכל ספק סביר כי הנאשם אכן הוציא את האמר"ל מרשות הצבא והעבירו לאחר ביום 9.6.14.

204. אכן, איננו יכולים לפסוק באופן חד-משמעי הכיצד הוציא הנאשם את האמר"ל מרשות הצבא והיכן מצוי כיום המכשיר. כפי שנפסק בעבר, עשויים להיות

"חללים" מסוימים בסיפור המעשה כפי שאירע. ואולם, בהכרעת הדין אין חובה לספק הסבר לכל מה שהיה או לא היה ואין חובה לפתור את כל 'החידות' העולות. מלאכת הרכבת התמונה הכוללת המצטיירת מן הראיות, איננה מחייבת שכל אבני תמונת ההרכבה 'יימצאו' ויונחו במקומן. די בכך שהמעין בתמונה המורכבת מאבני תמונת ההרכבה הקיימות, אף שאינן מלאות, יוכל לקבוע בוודאות: אני רואה בית, אני רואה עץ, אני רואה שמיים. די בכך שבית המשפט הקובע את העובדות, אף שלא כל רכיביה של תמונת ההרכבה מצויים לנגד עיניו, יהיה מסוגל להרכיב את חלקיה המהותיים של התמונה, אף שלא את התמונה המלאה לפרטי פרטיה. אכן, התמונה אינה מלאה, אך היא תמונה מספקת" (ע"פ 4354/08 רבינוביץ נ' מדינת ישראל (2010), בפסקה 50 לפסק-דין של השופט (כתוארה אז) נאור והשופט דנציגר)

205. גם בית הדין הצבאי לערעורים נדרש לסוגיה, כאשר קבע כי

"התמונה הכוללת ברורה ובהירה. נותרו סימני שאלה ביחס לעניינים צדדיים ושוליים. אין בשאלות אלה כדי לעמעם את התמונה הגדולה. אין בהן כדי לגרום לצופה בתמונה לשאול אם רואים בית או שמא ספינה; אם עץ או שמא פיל; אם שמיים או אולי ים. העץ הוא עץ; הבית – בית; והשמיים – שמיים. כלל

העדויות והראיות משולבות ואחוזות אחת ברעותה; הן יוצרות פסיפס ראייתי המעלה תמונה ברורה של המעשים. לא הוצעה כל תזה חלופית, העשויה לעורר ספק סביר בדבר אשמתו של המערער. ההפך הוא הנכון – תגובותיו של המערער ושקריו השונים והמשונים כמו גם הסבריו הדחוקים והמאולצים, מבהירים את התמונה עוד יותר" (עניין בובליל לעיל, בעמ' 23-24)

נדמה, כי הדברים מתאימים למקרה דנן ככפפה ליד.

206. לפיכך, אנו מחליטים להרשיע את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום, היינו הוצאת רכוש מרשות הצבא, לפי סעיף 77(א)(1) לחוק השיפוט הצבאי, בכך שביום 9.6.14 הוציא אמר"ל ותיבת נשיאת לאמר"ל, ששוויים אינו ידוע, מחוץ לצבא והעבירם לאחר.

גזר דין

הנאשם הורשע לאחר ניהול משפט הוכחות בהוצאת מכשיר לראיית לילה וכן תיבת נשיאה של המכשיר מרשות הצבא ובכך שהעבירם לאחר. האירוע התרחש בחודש יוני 2014, כאשר כתב האישום הוגש קרוב לשנה לאחר האירוע.

הנאשם התגייס לצבא בחודש ינואר 2013, בעברו מספר עבירות משמעת אך במהלך השנה האחרונה ניכר שיפור בתפקודו, כפי שעולה גם מחוות הדעת של מפקדתו. נסיבותיו האישיות של הנאשם אינן קלות, הנאשם אינו מצוי בקשר עם הוריו מזה מספר שנים, הוכר כחייל בודד ומתגורר עם אחיו שאף הוא חייל.

אין צורך להכביר מילים על החומרה במעשה הנאשם, כאשר הרהיב עוז ליטול אמצעי לראיית לילה, כאשר הוא מצוי בעמדת השמירה, ולאחר מכן הוציאו בדרך מרמה מחוץ לצבא, כשלבסוף העביר את המכשיר לגורם אחר. היה במעשה אף משום מעילה באמון שנתנו בו מפקדיו. בד בבד, לקחנו בחשבון את מהותו של המכשיר, שאינו מהדגם המתקדם של האמצעים לראיית לילה שביחס אליהם ניכרת רגישות מיוחדת ובגינה הוחמרה הענישה בבתי הדין הצבאיים, ולכך נוסף שוויו הלא ידוע של המכשיר שהוצא מרשות הצבא. עם זאת, לעובדה כי המכשיר לא אותר ולא הושב לצבא משמעות בפני עצמה. אומנם, הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו, אך נמסר לנו כי ההגנה התחייבה שלא לערער על פסק הדין בעניינו של הנאשם, וכי הנאשם עצמו מסר בדברו האחרון שהוא מעוניין לשים את האירוע מאחוריו ולהתקדם בחייו.

עוד התחשבנו בעובדה כי לאור ההסכמה בין הצדדים, יוחל על הנאשם רישום פלילי מוגבל בהיקפו.

לאחר ששקלנו את מכלול השיקולים, לרבות ההלכה בדבר כיבודם של הסדרי טיעון, מצאנו לאמץ את ההסכמה בין הצדדים, שכן היא מהווה ענישה סבירה וראויה במקרה דנן.

לפיכך אנו מטילים על הנאשם את העונשים הבאים:

1. חודשיים (2) מאסר בפועל בכליאה ממשית, בניכוי יומיים (2) בהם שהה במעצר סגור. הנאשם יתייצב ביום 29/02/2016 עד השעה 10:00 בבס"כ XXX לתחילת ריצוי העונש.

2. חמישה (5) חודשים של מאסר מותנה לתקופה של שלוש (3) שנים שלא יעבור כל עבירה שעניינה שליחת יד ברכוש הזולת.

3. חמישה (5) חודשים של מאסר מותנה לתקופה של שנתיים (2) שלא יעבור עבירה של הוצאת רכוש מרשות הצבא.
4. הורדה לדרגת טוראי.
5. קנס כספי בסך שלושת אלפים (3000 ₪), שישולם בעשרה (10) תשלומים שווים ורצופים החל מיום 01/05/2016.

- זכות ערר כחוק.
- ניתנה היום, 25/02/2016, ט"ז אדר א תשע"ו, והודעה בפומבי ובמעמד הצדדים.

_____ שופט	_____ אב"ד	_____ שופט
---------------	---------------	---------------

העתק	נכון	מהמקור
רס"ן	איריס	קלי
ק'	בית	הדין

נערך על ידי דור נקש
בתאריך 25/02/2016
חתימת המגיה: א' ב'